

Domoljub

v Ljubljani, 7. oktobra 1936

Leto 49 • Štev. 41

Nikomur hlapci!

Ugleden hrvatski dostojanstvenik, ki je velik prijatelj Slovencev, je piscu teh-le vrstic nedavno rekel: »Rad imam vas, Slovence. Občudujem vašo lepo deželo, vašo prijazna mesta in snažne vasi, vašo globoko vernost, vašo kulturo, ki je na najvišji stopnji v državi, vaše zadruge, društva in organizacije vseh vrst, zlasti pa vaše poštenje in vašo delavnost. V mnogih, mnogih stvareh ste Slovenci poklicani, da bi bili učitelji nam Hrvatom in Srbom. Le ena stvar se mi na vas ne dopade: namesto, da bi bili vi naši učitelji, se nam ponujate le kot ponižni slugi. Služkinja, natakarica, tipkarica, agent, vratar, financer in žandar, to so poklici, ki so jih Slovenci po celi državi napolnili. Na vodilnih mestih pa ste Slovenci menda ne le ne morete, ampak tudi nečete uveljavljati.« Ni naš namen, da bi tu ugotavljali, koliko drže posamezne točke te odkrite sodbe, gotovo pa je, da v mnogodnem drž. In če v čem, drži sodba o našem hlapčevstvu za gotov del naših politikov, ki se skušajo na račun hlapčevanja komurkoli v deželi politično uveljavljati, brez ozira na to, da ima naša narodna skupnost lahko zaradi tega nepopravljivo škodo.

Pristni zgled političnega hlapčevstva nam je dal naš slovenski liberalizem, ki se je tekom desetletij svojega obstoja družil že z vsakovrstnimi političnimi pokreti, da so le bili naperjeni proti slovenski politični in narodni skupnosti ali pa so je vsaj v nemar puščali. Tako smo naše predvojnne liberalce videli dolga leta v tesnem objemu z Nemci in nemčurji, ki so politično in kulturno tiščali narod k tlom. In po vojski vidimo iste ljudi, kako se času primerno pojavljajo v najrazličnejših zvezah, frontah, koalicijah in »strankah«, da so le naperjene proti najglobljim interesom slovenskega naroda in katere ogromna večina naroda odklanja in sovraži. Slovenski liberalizem je odločilno glasoval za zloglasno Vidovdansko ustavo, mater centralizma in vir vsega gorja v naši državi. Slovenski liberalci so tisti, ki so v družbi s Pašičem in Pribečevićem začeli kulturni boj in Hrvati in nekaterimi Srbi vrgli med ljudstvo proglas o federativni ureditvi naše države, kar jih pa ni prav nič motilo, da se ne bi par let pozneje zopet pojavili kot nosilci najkručejšega diktatorskega režima, ki je pod firmo »jugoslovenske« JNS dolga leta uničeval našo državo. Sedaj so se udingjali bivšemu generalu Živkoviču in prisegajo na zastavo čiste »jugoslovenske demokracije« po Hitlerjevem in Mussolinijevem vzorcu. In se bodo prelevili še bogve kolikokrat. Vodno jih

pa bomo videli drugje, kakor je večina našega naroda in zagovarjajoče smer, ki je povsem nasprotna zahtevam in koristim celega našega naroda. Kaj ni to hlapčevanje v pravem pomenu besede? In plačilo za to hlapčevanje? Kakor so nekaj Turki janičarje najraje pošiljali ropat in morit v rojstne kraje in dežele, tako so vladajoče stranke tudi slovenske politične janičarje »plačale« na ta način, da so jim izročile ubogo »Slovenijo« v politično izkoriščanje. Tu so oni potem pokazali svojo »moč« na večino drugače mislečih z nasilji, ki se jih še predobro spominjamo in ki niso še popravljeni. Da je pri tem dežela gospodarsko in kulturno propadala, to jim ni bilo mar.

Da velja isto, kar velja za naše liberalce najčistejšega kova, tudi za liberalce samostojno-kmečkega tabora pod vodstvom senatorja Puclja, ni treba še posebej razlagati. Isto velja brez izjeme tudi za vse druge politične pokrete, ki so se po vojski kot enodnevne muhe v velikem številu pojavljali: republikanci, bojevniki, zborovci, Hodžerovci itd. Tudi naši rdeči sodrugi niso izvzeti. Eden kot drugi ni srečen prej, dokler ne dobi njegov pokret centrale izven Slovenije in »vodjoc« ki seveda ne sme biti Slovenec. Za Slovenca je dovolj, da dobi zadnje mesto v odboru in da sme plačevati članarino.

V to vrsto moramo kot enakovreden pojav šteti tudi slovensko mačkovstvo. Da vsi Slovenci niso zadovoljni s politiko slovenskega liberalizma, ni treba dokazovati. Da prav vsi ne odobravajo politike dr. Korošca, je tudi razumljivo. Tem tretjim se zdi, da eni in drugi premalo store za slovenskega kmeta in da so se vdingjali centralizmu. Dobro! Potem bi bilo logično, da bi ti nezadovoljniji ustanovili stranko ali pokret, ki bi bil res

slovenski. Toda ne, tega niso storili, ampak so si izbrali Hrvata dr. Mačka za svojega političnega voditelja. Mi dr. Mačka spoštujemo in Hrvate, ki kot en mož skupaj drže občudujemo. Vedeti pa moramo, da se dr. Maček bori za pravice svojega naroda, ne za pravice Slovencev. To so Hrvatje že večkrat javno povedali. Pripravljeni moramo biti, da bo dr. Maček za koristi svojega naroda žrtvoval vse pravice Slovencev s Slovenci vred, ako mu bo tako kazalo. In dalje, da govorimo z izrazi slovenskih mačkovcev, kakšne koristi bi imel slovenski kmet, ako bi se rešil srbske nadvlade in bi prišel pod hrvatsko oblast? Kaj niso naši Belokranjci po zaslugi naših diktatorjev to že okusili? Kaj niso s kresovi, topiči in splošnim narodnim veseljem pozdravili zopetno priključitev Bele krajine v našo slovensko banovino.

Dobro nam je povedal eden naših dopisnikov, ki pravi, da je slovensko mačkovstvo samo moda, katero so vpeljali v našo deželo nekateri politični nezadovoljniji, ki smo jih videli že v vseh taborih in jih bomo še, ki pa imajo vedno eno željo: hlapčevati — in to komurkoli. In če bi se zgodilo, kar ni izključeno, da bi se dr. Maček s svojim narodom približal sedanji vladi, smo prepričani, da bodo vodje slovenskega mačkovstva dr. Mačku obrnili hrbet in iskali drugega, kateremu bodo lahko naprej udano hlapčevali.

Naše mesto pa je tam, kjer je večina našega naroda. Politična švigašvaga in hlapčevske nature so največja nesreča našega mallega naroda. Ne bodimo hlapci nikomur. Tudi če smo majhni, bomo kaj dosegli, ako bomo enotni. Kot en mož se moramo boriti za svoje pravice. Le kar bomo priborili, to bomo dobili, podaril pa nam nihče nič ne bo. Tudi Hrvati in dr. Maček ne! Kajti hlapca plačuje vsakdo »na šilht«, narod pa, ki je na svoji zemlji svoj gospod, hoče pravico, ne miloščine.

Neporavnani računi

Še vsem nam je v dobrem spominu, kako so nasilniki prejšnjih režimov skušali doma in v zunanjem svetu prikrivati porazno resnico, da ogromna večina naroda ne mara zanje. Vladi »poklonstvenih« deputacij so se dan za dnem vozili v Belgrad, proteste, resolucije in vdanostne izjave so morale organizacije, občine in uradi podpisovati vsevpred, samo za to, da bi nepoučeni verjeli, kako je vse navdušeno za JNS in njeno strahovladno.

Posebno poglavje so veličastni shodi, ki so jih razni voditelji JNS prirejali zdaj tu, zdaj tam in ki so imeli namen, vltiti množicam vsaj iskro upanja, da bo JNS in njena

vlada do sodnjega dne popoldne vodila uso naše mlade države. Toda ljudje bi na te shode ne bili prišli, ako bi ne bili k temu prisiljeni in ako bi se jim ne nudila lepa prilika, da enkrat lahko zastoj prepotujejo lep del naše države. In tako se je zastojkarskega »firbeac« nabralo n. pr. v Nišu nad 50.000. Ko so se razmere nekoliko uredile in se je navdušenje zaradi shoda v Nišu že davno poglelo, je prišlo — ne bodi ga treba! — glavno ravnateljstvo državnih železnic in zahtevalo od gospodov pri JNS, da naj plačajo vozovnice, ki so jih za svoje pristaše naročili, kajti dolga za te vozovnice je bilo še nekaj manj kot en milijon in sto tisoč dinarjev.

Za staro pravdo

Stanovska organizacija Kmečka zveza je priredila preteklo nedeljo velik kmečki tabor na Brezovici pri Ljubljani. Nad 1500 zavodnih kmetov se je zbralo iz vseh vasi ljubljanske okolice, ki so navdušeno pritrjevali govornikom, pozivajočim delavni kmečki sloj na vzajemni boj za staro pravdo.

Najprej je govoril predsednik Kmečke Janez Brodar. Poudarjal je potrebo trdne organizacije kmečkega stanu, kakor jih imajo že drugi stanovi. Kot eno prvih zahtev postavlja Kmečka zveza zahtevo po kmečki zbornici. Ta je potrebna tudi zato, da ne bo mogoče vsakemu političnemu režimu rušiti kmečkega gospodarstva in mu nalagati vedno novih bremen. Kmečka zveza stoji na stališču, da se tudi naša država kolikor mogoče stanovsko organizira. Ni več daleč čas, ko se bodo slovenska Kmečka zveza, hrvatska »Gospodarska sloga« in srbsko združništvo združile v veliko, enotno jugoslovansko kmečko fronto, ki bo kmetu izvojevala njegovo staro pravdo.

Za Janezom Brodarjem je govoril Ignacij Subelj z Ježice, ki se je podrobno pečal s težkim položajem kmeta v današnjih dneh. Davčna bremena so neznosna, kmečki pridelki nimajo nobene prave cene in po slovenskih vaseh poje dan za dnem boben. — Ljubljanski okoliški kmetje so še posebej zelo prizadeti z mitnino, ki vrže ljubljanski mestni občini nad 24 milijonov letno. Govornik je svaril kmete pred komunizmom, ki je v oblasti za kmečki sloj največje gorje in poguba. Za kmeta mora biti geslo: Nazaj k naši domači gruditi!

Tretji govornik dr. Josip Voršič je poudarjal, da hoče Kmečka zveza družiti, ne pa rušiti. Ker gospodarski pogoji v naši državi niso povsod enaki, je upravičena zahteva po čim večji samostojnosti posameznih pokrajin. Slovenci se moramo finančno osamosvojiti, za skupne državne zadeve pa bomo radi pripevali sorazmeren delež.

Na koncu so bile sprejete sledeče zahteve.

Kmetje, zbrani na svojem taboru, zahtevamo čimprejšnjo ureditev minimalnih cen kmečkim pridelkom. Kakor one, ki krivično navijajo cene, naj se kaznuje tudi one, ki cene našim produktom krivično tlačijo.

Zahtevamo od banske uprave v Ljubljani, da vprašanje pasme goveje živine uredi tako, kakor je krajevnim potrebam in razmeram primerno. Ugotavljamo, da je ljudi, ki so delali tozadevno uredbo, vodila predvsem politika. Zato je ta uredba koristila samo onim, ki so drago prodajali plemensko živino. Škodovala pa vsej ljubljanski okolici, kateri usiljena pasma ne ugaja.

Sava v ljubljanski okolici ogroža na tisoče hektarov polja ter mnogo stanovanjskih hiš in gospodarskih poslopij. Na tem mestu ugotavljamo, da se je vložilo že nešteto pršenj na oblastva, ki so ostala napram njim hladna. Kmečki tabor na Brezovici soglasno dviga svoje zahtevo po ureditvi Save in Ljubljane.

Da se morejo zahteve in potrebe kmečkega stanu na merodajnih mestih obrazložiti in uveljaviti, je potrebno kmetom stanovsko zastopstvo — Kmečka zbornica. Zahtevamo

Kmečko zbornico, v katero imajo pravico voliti svoje zastopnike samo kmečki ljudje, zbornico, ki naj bo svobodna in neodvisna zastopnica pravic in zahtev kmečkega stanu, zbornico, ki bo več kakor samo posvetovalni organ, ki bo imela pravico in dolžnost o zadevah, ki se izključno tičejo kmečkega prebivalstva, odločilno besedo.

Kmetje v ljubljanski okolici smo izključno navezani na Ljubljano. Ze itak majhno vrednost naših pridelkov nam strašno uničuje mitnina. Kmetje, zbrani na svojem taboru na Brezovici, združujemo enoglasno zahtevo po odpravi mitnin. Za ta čas pa, dokler se mitnine ne odpravijo popolnoma, predlagamo in zahtevamo sledeče:

1. Važnejši kmečki proizvodi v ljubljanski okolici naj postanejo mitnine prosti, na vse druge proizvode naj se mitnina zniža na minimum.

2. Oblast naj nemudoma poskrbi za to, da bo kmečko prebivalstvo v ljubljanski okolici natančno poučeno o mitninskih tarifih.

3. Od na trg pripeljanih proizvodov, ki se neprodani vračajo iz Ljubljane, naj se pobrane mitnine vrnejo.

4. Uradništvo na mitnici naj od pristojnega oblastva dobi navodila, v smislu katerih naj se mitnina pobira na dostojen način in pravično.

Jesenska razmišljanja

Jesen je prišla in z njo cela vrsta dobrot, ki nam jih jesenski čas nudi in ponuja. Kjer je dobrota, je pa navadno tudi slabost. In žal, da se slabost vedno dalje vidi, kakor pa dobrota. Zato tudi jaz ne maram poveljevatiti dobrot jesenskega časa, pač pa bi se rad z vami pomenil o nekaterih slabostih, ki se ravno v tem času najraje pokažejo. To bi rad storil prav tako kakor nekaj apostol Pavel svojim Korinčanom: ne da bi vas sramotil in zaničeval, ampak da bi vas, svoje rojake, dvignil do lepših in boljših ciljev.

V jeseni zori sadje. Sicer letos sadna letina ni najboljša, a da bi se nad njo pritoževali, pa tudi ne gre. Saj vselej še take ne bo. Mi pa smo že takl, da zabavljamo čez vsako

letino, če ni tako bogata, da bi imeli vsega kar na kupe, kar v najbolj zvrhani meri. Ze to ni lepo.

Lansko zimo sem opazoval nekaterikrat naše ljube tičke. Natrosil sem jim vsakovrstnega semena v precejšnji meri. Pa kako so vselej natančno, do najmanjše drobtinice vse pobrale in pozobale! Kako pa delajo nekaterikrat naši otroci s sadjem, kadar ga je dovolj na razpologo! In kako tudi z našim ljubim kruhom! Nekaterikrat jim povem v šoli, da bo morala zanje biti že enkrat vojska, potem se bodo navadili ceniti božji dar vsakdanjega kruha. Ali niste še nikoli videli tistih obilnih obrizkov po hišah, ob potih in cestah? Muhe se pasejo na njih in ose jih obletavajo, da je pametnega človeka strah in sram, ko gleda tako potrato. Tudi kadar je dobra sadna letina, pazimo na snago in ne zametujmo po nepotrebnem ne sadja, ne drugih božjih darov! Vsi živini privoščimo slabo sadje, ne pa muham in osam!

Nekateri gospodar si bo napravil mošta, morebiti bo nekaj črvicega sadja celo namotil in ga pokal v žganje, bolj redki so tisti, ki ga bodo tudi nekaj nasušili — preglasno ne smem tega oznanjevati, da me ne slišijo tisti — bognasihvaruj! — abstinenti —, ampak tako je. Računati moramo v vsakdanjimi razmerah. Dokler ne bo ta prebiti alkohol popolnoma izginil z zemeljskega površja, moramo nekaterim našim ljudem dopovedati, naj se ga nauče vsaj uživati. Te ga namreč ne znamo. Dokler ga je kaj alkohola pri hiši, mora biti vse pijano, kar le leze in pa gre, staro in mlado. Vsak, kdor prestopi hišni prag, ga mora pokusiti, sicer bo zamera do groba in še čez. Teči mora od mize in še daleč doli do duru. Prav po Krpanovi: dokler bo od soda teklo in dokler bo čep moker, toliko časa ga pijmo, ne po pameti, ampak po kravje. Nak! Še po kravje ne! Krava bi nehala piti, ko bi čutila, da ga ima dosti, nekateri ljudje ga pa potem

»pravili skupaj, saj jih vendar zahteva država, ki jo znajo le oni prav ljubiti!

Pri tej priliki nam prihaja na misel, da bi bilo dobro pogledati še druge račune glede takih prevozov množic. Tako n. pr. so se godile čudne stvari pri slavnem Jevtičevem shodu v Ljubljani, lansko leto spomladi. Takrat smo videli dolge vrste praznih vagonov, ki so jih peljali zjutraj v Ljubljano in zvečer, priključene tovornim vlakom, prazne iz Ljubljane. Ali so bili to naročeni vlaki, ali jih je pripravila železniška uprava sama zaradi »prevelikega navalca potnikov? Tudi imamo priče kako so na posameznih postajah ljubeznivo vabili potnike, ki so čakali na karte, naj kar vstopijo, ker danes ne bo nihče ščipal kart. In tako se je zgodil veliki čudež, da je na ljubljanskem Kongresnem trgu »tridesettisoč« navdušenih Jevtičevih pristašev obračunavalo z zadnjimi ostanki slovenskih klerikalcev in je bilo na trgu, kamor gre v najboljšem slučaju dvajset tisoč ljudi, vsaj tri četrtine prostora praznega.

Da, da, kako se suče kolo časa. Vse, kar je umetno narejeno in prisiljeno, izgine, ostanejo je neplačani računi

Gospodom, ki so shod priredili, je začela trda presti. Kje naj dobe sedaj denar, ko so državne blagajne zanje zaprte? Včasih da, včasih je bilo to lahko. In če bi bila njihova večnost še nekaj časa trajala, bi tudi ta znesek ostal pozabljen, kaj pa je dober milijonček v primeri z milijardami, ki jih država dobi v svojo blagajno! Pa je že spak, da so zdaj na vladi ljudje, ki pravijo, da je treba plačati, če kdo hoče v Nišu proslavljati »večence JNS«. In tako so začeli gospodje od JNS brskati vsepovsod, da bi odrajtali državni blagajni milijonček in kar je čez. Pa jim je menda »špagec« zmanjkalo ali kaj, dobrih tristo tisoč dinarjev imajo še plačati, pa ne morejo. Državna blagajna pa hoče ta račun enkrat zaključiti in je vložila proti JNS tožbo. Gospodje dolžniki so v velikih zadregah in se na vse načine skušajo iznebiti te neljube terjatve. Mi, ki imamo desetletja stare izkušnje v tem, kako se politično in kulturno delo vodi brez vsake podpore iz državnih blagajni, bi gospodom od JNS svetovali, naj potrkajo enkrat na dobro rejene možnjike svojih pristašev, katerim so preskrbeli bogata korita. Ni šment, da bi teh jurčkov ne

Razne poti

Dober dan, kako je kaj?

Kupujem blago za obleko!

Meni se ne godi tako dobro — moram kupiti plašila za posteljno perilo!

Že zopet?

Zotaj je Tvoje perilo vedno tako kakor da je novo?

Zato, ker ga perem z zares dobrim milom!

Napačno je varčevati pri milu — na škodo perila. Manj vredna mila škodujejo tkaninam. Samo zares dobro jedrnatu milo pere perilo temeljito in prizanesljivo:

SCHICHTOVO MILO JELEN

varuje perilo

ZA NAMAKANJE ŽENSKA HVALA

še huje navijajo. Kuhati ga znamo, se to pravi, gospodariti z njim pa ne znamo.

Res so nekateri med nami silno slabi gospodarji. Kadar imajo denar, takrat mislijo, da mora celi svet za to vedeti. Ali z njim bahajo in ga kažejo ter vzbujajo s svojim bahanjem pri raznih nemanih in drugih takih tličih poželjenju po tujem blagu. Potem pa beremo po časopisju poročila o raznih roparskih napadih, katerih konec je nekajkrat na eni strani smrt, na drugi pa dolgotrajna ječa in cela vrsta izgubljenih življenj.

Drugi pa pijejo in zapijajo svoje krvavo prislužene denarce in zraven še druge napačajo, če tudi doma vsa družina strada in nima niti neslanega kropa na mizi. Za šolo ni denarja, ne za zvezke, ne za knjige: »Recite v šoli, da ata nimajo denarja,« uče lagati doma svoje otroke, za popivanje ga pa nikoli ne zmanjka. Kdaj bi že nekateri lahko imeli svoje lastne domove, kdaj bi jih imeli že plačane, če bi samo malo rabili tisto skromno mero pameti, s katero jih je Bog obdaroval!

Seveda se bo marsikdo ujedal, češ, kaj to komu mar, kako jaz ravnam s svojim denarjem; moj je in lahko z njim gospodarim, kakor sam hočem. Nikar se ne razburjaj, prijatelj, nič hudega ti ne želimo, če te prijateljski opozarjamo na rane in bolečine našega vsakdanjega življenja. Ali boš zdravniku zamerjal, če hoče bolnika ozdraviti? Ali ne veš, da radi razsipnosti in zapravljivosti nekaterih trpi ves naš narod na svojem dobrem imenu? Zakaj nam svet tolikokrat in tako rad očita, da smo narod pijancev, preklinjevalcev?

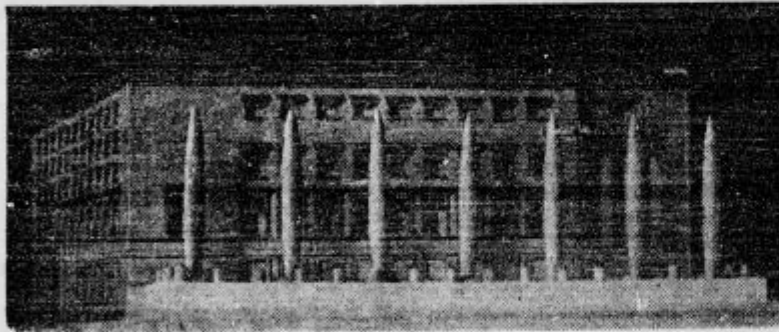
Res je, da ga ni žita brez plevla in da ni zrnja brez plev. Tudi ga ni naroda pod soncem, ki bi se mogel ponašati, da ima v svojih vrstah same svete angele. Povsod raste med klenim zrnjem pšenice tudi zloglasna ljulika. Toda radi teh ugotovitev ni treba, da bi ves naš narod moral že skozi dolge veke, pa bodisi od prijateljev in še bolj od svojih nasprotnikov naprej in naprej požirati očitavanja o naši narodni sramoti pijančevanja in še bolj ostudnega preklinjevanja.

Dne 8. oktobra obhajamo obletnico smrti velikega Slovence dr. Janeza Evangelista Kreka, ki je umrl 8. oktobra 1917 leta.

k Pevčeva pesmarica. Odbor Pevske zveze razume krizo, ki ovira delo naših pevskih zborov, in pozna težave, ki jih mora zmagovati naša pevska armada pri svojem delu. Da od svoje strani odpomore, kolikor ji razmere dopuščajo, je odbor sklenil razprodajo pevčevih pesmaric po izredno znižani ceni 5 dinarjev za vsak izvod. Ta cena pa velja le za ona naročila, ki bodo plačana do 15. novembra. Pri večjem naročilu dovoljujemo tudi obroke, ki pa morajo biti vsi plačani do 15. februarja 1937.

Odbor Pevske zveze.

V Ljubljani so začeli zidati stavbo vseučiliške knjižnice, ki bo veljala okrog 7 milijonov Din.

Slike iz španskih bojev: Na levi vidimo mlade fantiče, ki so se borili na strani rdečih, a so jih beli ujeli, na desni pa hrubre kadete, ki so junaško branili trdnjavo Alkazar in bili nazadnje vendar rešeni.

KAJ JE NOVEGA

Trgovinska pogodba z Italijo

Italijansko časopisje priobčuje na vidnih mestih pod velikimi naslovi izjavo jugoslovanskega ministrskega predsednika dr. Milana Stojadinovića glede trgovinskega sporazuma z Italijo. Časopis »Giornale d'Italia« prinaša tudi daljše tolmačenje, v katerem pravi med drugim:

»Jasna in prijateljska izjava, ki jo je dal predsednik jugoslovanske vlade o srečno sklenjeni trgovinski pogodbi v Rimu, o novi trgovinski izmenjavi med Italijo in Jugoslavijo, se opira na ugotovitev gotovih dejstev in na podlago dobrih in razumnih načel. Poudariti moramo važnost vseh izjav in pristavitih, da so naletele na prisrčen sprejem pri vsem italijanskem ljudstvu. V Beogradu so mislili z razmerami in zato hoteli rešiti trgovino z Italijo, ki je glavno tržišče za jugoslovanski izvoz. Prav tako pa so računali tudi z možnostjo, da se pospeši delo političnega razčiščevanja med obema državama, ki se je nedavno tega tako srečno začelo. Na drugi strani se je Jugoslavija v nasprotju z mnogimi drugimi sankcionističnimi državami, omejila v glavnem na svoje sankcijske obveznosti, ne da bi pri tem pristavila kakšne kritike ali klevete proti Italiji. Zaradi tega prišteva

Italija Jugoslavijo med tiste narode, s katerimi je treba urediti stike, in smatra za dobrodošlo izjavo dr. Stojadinovića, ki prihaja iz gospodarskih činiteljev, čeprav so tudi ti zelo važni za revizijo širših političnih vprašanj. V korist Jugoslavije je, da ohrani in da razširi trg za svoj izvoz v Italiji, ki je zavzemala prvo mesto mnogo let. Prav tako je v korist Italije, da tudi s svoje strani razširi trgovino z Jugoslavijo in da poveča svoj izvoz v njo. To vzajemno željo obeh dežel podpira prirodni dopolnilni značaj njunih gospodarstev, kakor tudi sosesčina obeh držav. Zato so podani tudi vsi pogoji za razvoj dobrih trgovinskih odnošajev med obema državama. Obenem pa je treba tudi poudariti, da so dani vsi predpogoji za postopno razčiščenje vseh političnih vprašanj, ki so tem bolj potrebni močnim in zdravim državam, ki odklanjajo korupcijo in rušitev evropskega miru in ki uvidevajo vse možnosti koristnega sodelovanja.«

VINA iz Centralne vinarne v Ljubljani bodo zadovoljila Vaše pivec najbolj!

OSEBNE VESTI

d Nadškof dr. A. B. Jeglič je prispel te dni v svoj rojstni kraj v Begunje na Gorenjskem. Obiskal je tudi Tržič in Bled.

d Sedemdesetletnik je postal vseučiliški profesor g. dr. Franc Ušeničnik. Bog živi g. jubilaranta še mnogo let!

d Za novega poveljnika dravske divizije v Ljubljani je imenovan brigadni general Lazar Tonič

d Za predsednika stola sedmorice, oddelka 6 v Zagrebu je imenovan Slovenec dr. Jakob Konda. Čestitamo!

d Za poveljnika dravskega orožniškega polka je naznačen orožniški polkovnik g. Alojzij Barle.

d Za komisarja pri kmetijski posejilnici v Ljubljani je imenovan dr. Sink.

d Nov zdravnik v Ljubljani. Na Rešjevi cesti št. 9 — nasproti učiteljskega — je te dni prišel ordinirati za bolezni mehurja in ledvic specialist kirurgije dr. Slavko Rakovec. Ordinira od pol 2 do pol 4.

DOMAČE NOVICE

d Vlagatelj ne izgube ničesar zaradi kmetске zaščite. Z ozirom na razne neosnovane govorice, ki se širijo o kmečki zaščiti, opozarja Zveza jugoslovanskih hranilnic v Ljubljani, da ne grozi vlagateljem denarnih zavodov niti najmanjša nevarnost niti delnega odpisovanja vlog, ker bodo vsi denarni zavodi, ki bodo odpisali svojim kmečkim dolžnikom del njihovih dolgov, prejeli od države odškodnino za vse odpise, za katere ne bodo zadostovale njihove rezerve in pri bankah še polovica delniške glavnice. Zato nova uredba o zaščiti kmetov sploh ne do-

pušča niti najmanjšega odpisa v breme vlagateljev.

d 300-letnico obstoja proslavi te dni gimnazija v Varaždinu.

d Blagoslovičev vodovod v Gornjem Suhadolu je bila ono nedeljo. Navzoč je bil tudi ban dr. Natlačen, ki je imel na ljudstvo tudi lep nagovor. V glavnem je poudarjal, da je prišel v to gorsko vasico v glavnem zaradi tega, da pokaže, kako polaga ne samo on, ampak tudi sedanja vlada važnost na blagostanje zadnje gorske vasice, in pa da izreče zahvalo naši vasi in našemu kmetškemu človeku, ki je že od nekaj bil steber našega naroda in iz katerega je naš narod črpal vso svojo zdravo silo. Zdrava kmetška vas je temelj močnega slovenskega naroda in pa čvrste jugoslovanske države.

d Cestarji na banovinskih cestah bodo odslej za svojo označbo nosili rumene zastavice. Rdeča zastavica pa bo pomenila opozorilo na nevarna mesta na cestah.

d Zagrebški velesojem bodo odprli dne 17. oktobra.

d Nove občinske meje. Iz občine Vojnik-okolica v celjskem okraju se izloči cela bivša občina Smartno v Rožni dolini in iz občine Velika Pirešica, istega okraja, del kraja Gorica (hišne številke 1—16, 48, 54—57 in 78), del kraja Sv. Jungert (hišne številke 36—40, 45—49, 54, 56, 74 in 75) in da se iz tega ozemlja osnuje nova občina Smartno v Rožni dolini s sedežem v Smartnem; dalje se izloči iz občine Vojnik-okolica cela bivša občina Nova cerkev in kraj Selee iz bivše občine Frankolovo in da se iz izločenega ozemlja osnuje nova občina Nova cerkev s sedežem v Novi cerkvi; iz občine Dramlje v celjskem okraju se izločijo kraji Bezovica, Gabrovac in

Hrastnik in priključijo občini Vojnik-okolica; iz občine Velika Loka, okraj novoineški, se izločijo cela kat. občina Stefan in kraji Iglonik, Mrzla Luža, Skovec in Pluska, to ozemlje pa priključijo občini Trebnje v istem okraju, in iz občine Sv. Križ pri Litiji se izloči bivša občina Dole, iz občine Polšnik pa kraji Cepelje, Gornje Jelenje, Prežanjske njive, Mala Goba in Velika Goba z naseljkoma Gadne in Ljubež in da se iz tega ozemlja ustanovi nova občina Dole pri Litiji s sedežem na Dolih.

d Nova letala pridejo v promet na prog Zagreb-Belgrad. Preleteli bodo prog v 1 uri 20 minut, to se pravi več kot še enkrat prej kot oni, ki so jih rabili doslej.

d Vpliv razvrednotenega franka na naš denar. Finančni minister Letica je izjavil: Glede razvrednotenja francoskega franka ostane naš dinar nedotaknjen. Tudi razvrednotenje nizozemskega goldinarja in švicarskega franka nanj ne bo vplivalo. Do neke mere bi to razvrednotenje moglo vplivati na koristi naših izvoznikov. Ker pa so naši trgovinski odnošaji s temi državami primeroma neznatni, sem mnenja, da tudi od te strani ni pričakovati znatnejše škode za naše gospodarstvo. Pričakovati moremo, da bodo ti denarni ukrepi blagodejno vplivali na splošne mednarodne gospodarske odnošaje in tudi od naših finančnih odnošajev s prizadetimi državami moremo pričakovati kake koristi.

d 3428 volitev za trgovsko in obrtno zbornico ima Ljubljana.

d Obvezne pokojninske zavarovanje članikarjem je le-tem obljubil ministrski predsednik dr. Stojadinovič.

d Mednarodni ženski kongres se je začel 1. oktobra v Dubrovniku. Tam je bila istočasno razstava knjig, ki so jih napisale pisateljice Jugoslavije, Češkoslovaške, Litve in Amerike.

d Končni načrt o kmetijskih zbornicah je izdelalo kmetijsko ministrstvo.

d Dajte nam več pismonoš! V »Trgovskem listu« čitamo člančič, ki ne velja samo za Ljubljano, temveč tudi za nekatere podeželske kraje in ima med drugim tudi sledečo vsebino: Poštna uprava ima visok debiček in v Sloveniji še posebno. — Poštno pristojbine so tudi tako visoke, da ima občinstvo pravico, da zahteva pravočasno dostavo

SCOVENEC

JE VODILNI SLOVENSKI KATOLIŠKI DNEVNIK. PIŠE V Duhu KATOLIŠKE AKCIJE. STANE NA MESEC 25 DIN. PIŠITE, DA VAM POŠLJEJO NEKAJ ŠTEVILK BREZPLAČNO NA OGLED. NASLOV: »SLOVENEČ«, LJUBLJANA, JUGOSLOVANSKA TISKARNA.

ljanje pošte. Zato apeliramo na poštno ravnateljstvo, da zahteva povečanje proračunske postavke za pismošne, ker res ne gre, da bi slovenska prestolnica bila tako zaostala, da bi njeno prebivalstvo prejemale le enkrat na dan pošto.

d Komunistična rasprava proti 20 obtožencem je bila te dni v Zagrebu. Obtoženi so največ uradniki in dijaki.

Prijave slajenja mošta. Banska uprava opozarja vinske pridelovalce in obrtnike, ki bodo letos sladili vinske mošte, da to nemudoma prijavijo pristojnemu kontrolnemu ur-

ganu in sicer s področja bivše ljubljanske oblasti kletarskemu nadzorniku v Ljubljani, s področja bivše mariborske oblasti pa pomočniku kletarskega nadzornika v Mariboru, lahko neposredno ali pa po upravnem oblastvu dotičnega kraja. »Prijava« je treba točno izpolniti in predložiti v dveh enakih izvodih po obrazcu, ki je dodan pravilniku za izvrševanje zakona o vinu. To tiskovino je zaenkrat založila Mariborska tiskarna v Mariboru. Da se prihrani mnogo zamudnega prepisovanja, se priporoča, da tiskovino »Prijava slajenja moštac« po obrazcu občine skupno naroče proti naknadnemu plačilu neznatnih stroškov zanje s strani interesentov. Proti tistim, ki bodo mošt sladili, a tega ne prijavijo po zakonitih predpisih, se bo postopalo po zakonu.

d Herecegovski sadilci tobaka zahtevajo, da se jim dovoli nasaditi novih 200 milijonov stebel.

d Dva nova potniška parnika bo zgradila v ladjedelnici v Splitu »Jadranska plovitba«, naša največja družba za pomorski promet.

d Če se cigani stepo. V Draganiču blizu Zagreba so se, kakor ni običaj, med seboj potolkli cigani. Cigan Vinko je posodil tovarišu Janku 150 Din pod pogojem, da jih bo isti vrnil in zraven sedem in pol dinarja za obresti. Janko pa le ni mogel vrniti o pravem času vse glavnice, prinesel je Vinku le 145 Din. Vinko pa se ni obrnil do sodišča, temveč je pograbil za kol in stopil v Jankovo bajto. Vsa ciganska bratovščina se je našla na bojišču in pomagala deljeno obema s sekirami, koli, motikami in vilami. Pa je bil Vinko močnejši in je Janka tako otokel s kolom, da je umrl. Boj je bil tako divji, da je razbito pohištvo, perje in slama kar frčalo po zraku.

d Društvo ljubiteljev živali je priredilo v Mariboru svojevrsten protestni obhod proti trpinčenju živali. Člani društva so se zbrali ob 11 na Zrinjskega trgu ter so potem v sprevedu korakali v mesto, s seboj pa vodili domače živali, pse, konje itd. Obhod je zbudil ob času najživahnjšega uličnega vrvenja umevno pozornost.

d Vsem tobačnim novoupokojencem! — V četrtek, dne 8. okt. ob 4 pop. v Konzumni kleti na Kongresnem trgu, sestanek vseh tobačnih upokojenk in upokojencev, ki so bili člani tobačnega delavstva Zveze združenih delavcev v Ljubljani. Vabimo vse ravnokar imenovane, da se sestanka polnoštevilno udeležijo, ker je dnevni red zelo važen.

d Vabilo. V četrtek, dne 8. okt. ob 5 pop. bo v Konzumni kleti na Kongresnem trgu, zborovanje vsega ljubljanskega delavstva, ki je organizirano v skupinah Zveze združenih delavcev. Predvsem so vabljeni na zborovanje tobačni delavci.

d Vsa vojaška pojasnila v katerikoli zadevi dobite proti malenkostnemu plačilu pri Per Francu, kapetan v p., Ljubljana, Maistrova ulica 14. Priložiti znamko za odgovor za 3 Din.

d Opozorjamo na današnji oglas damske konfekcije Paulin v Ljubljani, Kongresni trg 5.

Bogoljub

najboljši in najlepše opremljeni nabožni mesečnik v naši državi. Ima vedno lepe slike v bakrotisku. Pišite, da ga Vam pošljejo na ogled. Naslov: »Bogoljub«, Ljubljana, Jugoslov. tiskarna.

IZ DOMACE POLITIKE

d Velik shod je imel preteklo nedeljo minister dr. Krek v Grosuplju. Poudarjal je med drugim, da je doslej ogromna večina naših občin pri občinskih volitvah pokazala, da gre zvesto ramo ob rami z voditeljem dr. Korošcem. Ožigosal je umirajočo Jug. nac. stranko, ki je pokazala svoj nacionalizem, ko je vladala tudi s tem, da v dobrih časih vojaške magazine ni napolnila, ampak izpraznila, tako da bi naši fantje in možje, če bi bila sila, morali v klubkih in jopičih na bojišče. Minister dr. Krek se je pečal tudi z novo modo »ljudskih front« in resno svaril delavstvo pred komunizmom, povdarjajoč, naj delavstvo ne išče pomoči drugod kot doma, na naših slovenskih tleh v tesni povezanosti s kmetom. — Govorili so še glavni tajnik JRZ Miloš Stare in še drugi možje. Shod je v vsakem pogledu lepo uspel.

d Seja banovinskega odbora JRZ za dravsko banovino je bila v soboto, 3. oktobra v Ljubljani. Sestanek je otvoril notr. minister dr. Korošec in podal politično poročilo. O občinskih volitvah je poročal tajnik Matevž Tomazin, o volitvah v trgovsko in obrtno zbornico dr. Kulovec in o razdolženju kmetov minister dr. Krek.

d Občinske volitve so bile preteklo nedeljo pri Sv. Joštu nad Vrhniko. Vložena je bila samo lista naše Jug. rad. zajednice z nosilcem Ivanom Mačkom na čelu. JRZ je dobila 141 glasov in vseh 18 odborniških mest.

d V žigavni taburi je Srbija. V nedeljo, dne 27. septembra, so bile v moravski banovini občinske volitve. Od 740 občin je dobila naša JRZ 605, Hodžera 92, JNS 15, Aca Stanovjevič 3, Združena opozicija 58, razni 21. To so bile po 6. januarju 1929 prve svobodne volitve v Srbiji, pri katerih je lahko vsaka politična organizacija postavila svojo listo.

d V donavski banovini bodo občinske volitve sredi meseca decembra.

d Občinske volitve v drinski banovini bodo dne 8. novembra.

d Prvaki Jugosl. nac. stranke so prišli na jensko letovanje v Dubrovnik. Med njimi je tudi duša mlade JNS dr. Kramar. Hrvatski listi pišejo, da se Dubrovnik ni prav nič zmenil za nje.

d V Belgradu je umrl zadnji predsednik vlade pokojnega črnogorskega kralja Nikite, Lazar Mijuškovič.

d Belgrajski časopis »Vremec« je prinesel pod naslovom »Rezultat občinskih volitev v moravski banovini je napravil globok vtis v Zagreb« dopis iz Zagreba, v katerem dopisnik piše tole: »Po uspehih občinskih volitev v moravski banovini so prvaki zagrebskega dela SDK mišljenja, da so volitve dale JRZ pooblastilno pravico, da ona odslej naprej sodeluje pri pogajanjih za sporazum s Hrvati.«

d »Hrvatska istina« se imenuje nov tednik, ki ga je začel v Zagrebu izdajati dr. Hanžekovič. List ostro napada okolico dr. Mačka in, seveda, hrvatske katoličane.

d Nepolitičnost svobodomiselnih mladinskih društev. »Slovenski gospodar« piše: »Kmetijski list ne preneha zatrjevati nepolitičnost in popolno neodvisnost kmetijske mladinske organizacije od vsake politike, odnosno od vsake stranke. Kako povsem nepolitična pa je ta organizacija svobodomiselnih kmetilcev, se je najboljšo videlo v dobi JNS diktature. Ko so bili v Sloveniji na krmilu gosposki in kmetijski Jenesarji, so

razpustili Prosvetno zvezo v Mariboru in Ljubljani, svobodomiselni kmetijski organizaciji pa so naklonili vso podporo, ki je bila mogoča. Tehten dokaz za nepolitičnost. Drugi dokaz, da se omejimo samo na nekaj dejstev, je ta: na prireditvah svobodomiselnih kmetijskih mladinskih društev govori prav čisto narodni poslanec Milan Mravlje. Ta gospod je kajpada skoz in skoz »nepolitičen« človek, ki mu je politika zadnja briga, pač pa je poln »spoštovanja in ljubeznice do katoliških duhovnikov.

d Kerestinska razprava se je začela dne 5. oktobra pred sodiščem v Zagrebu. Gre za znani pokolj na gradu bivšega hrvatskega bana. Skupno je obtoženih 29 kmetov, ki so obtoženi nasilja in umora desetih ljudi.

NESREČE

d Gospodarsko poslopje s pridelki je pogorelo posestniku Metličarju Matevžu v Gerečji vasi pri Ptujju.

d Stanovanjsko in gospodarsko poslopje je uničil požar posestniku Valentinu Leskovarju v Apačah pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju.

d Šest poslopij je uničil požar v Rodinah v Beli krajini.

d Zopet smrtna nesreča v rudniku Trepče. V rovu, v katerem so razstreljevali, sta dva delavca stopila izven zavetišča v mnenju, da so že vse mine eksplodirale. V hipu pa, ko sta stopila iz zaklonišča, je eksplodirala zadnja mina. Preiskava pravi, da sta delavca sama kriva smrti. Vseeno pa je treba reči, da je v rudniku Trepče vendar preveč smrtnih nesreč.

d Ko je obirala jabolka. V Spodnjih Hočah se je dogodila nenavadna nesreča, ki je zadela delavko Karmilo Petelin. Petelinčeva je dalj časa bolehala na božjasti. Posestnik Franc Simič jo je zaposlil z obiranjem jabolka v sadovnjaku, skozi katerega teče potok Reka, ki je postal za božjastno žensko usoden. Petelinčeva se je podala na drevo, pod katerim teče potok, in hotela obrati jabolka. V istem trenutku jo je popadla božjast in revica je padla z drevesa v potok, kjer je našla nesrečno smrt.

d Voz ga je pekopal pod seboj. Te dni so iz Litije prepeljali v Ljubljano 80 letnega brezposelnega tesarja Karla Zavrla iz vasi Zavrh pri Litiji. Zavrl je bil znan dober de-

lavec, vedno pripravljen za pomoč in vsaka usluga ljudem. Vendar pa ni mogel dobiti dela. Te dni je šel po poti na neki hrib, ko mu je prišel nasproti neki kmetijski posestnik, ki je peljal voz gnoja. Kmet se je bal, da se mu voz prevrne na strmem bregu ter je prosil Zavrla, naj malo zavre voz. To je tudi storil. Bil pa je za voz prešibek. Voz se je prevrnil nanj ter ga pokopal pod seboj. S težavo je kmet izvelkel težko ranjenega Zavrla izpod voza. Na ljubljanskem glavnem kolodvoru so Zavrla prevzeli reševalci, ki so ga prepeljali v bolnišnico. Tam so zdravniki ugotovili, da je voz zlomil mlademu možu hrbtenico. Stanje Zavrla je smrtonavno. V najboljšem primeru pa bo ostal Zavri vse življenje hrom.

d S trebuchom je zadel v oje. Podbregar Fr., 28-letni hlapec iz Letuša, je na cesti pri Braslovčak, ko se je vozil s kolesom brez luči, v temi trčil v neki voz in zadel s trebuchom v oje. Drugi dan so ga pripeljali v celjsko bolnišnico, kjer je umrl.

d Kopačem je hotel pomagati. V Škocijanu pri Mokronogu so pokopali 20-letnega Franceta Lavriška iz Čučje mlake, katerega truplo so pripeljali v domači kraj iz Vršca, kjer ga je med vojaško službo doletela nenadna smrt. Šel je z vozom po pesek v vojaški kamnolom. Da bi hitreje opravil poverjeni mu posel, je sam prijel za kramp in hotel pomagati kopačem. Splezal je po pešeni steni 6 metrov visoko ter začel kopati. Ko pa se je začel pod krampom usipati pesek v dno, se je nad njim utrgala skala in ga s peskom vred podrla na dno ter ga ubila.

d Pod lokomotivo je obležal mrtev. Voz je peljal iz Mengša in se je počasi pomikal po gladki in ravni cesti, ki se v poševni smeri križa s kamniško železniško progo. Na vozu je bil 45-letni Dvornik Leopold, ki je bil uslužben pri Pernetu v Godiču. Vozil je apno na Ježico in se na poti domov ravno v tem trenutku pripeljal na to nesrečno križišče. Strojevodja je, kakor navadno, v predpisani razdalji pred križiščem dal opozorilni znak. Voznik pa je, namesto da bi se ustavil, vozil iz neznanega vzroka kar naprej. Ko je strojevodja videl pred seboj voz, je zavrl lokomotivo, vendar pa je bila razdalja med vlakom in vozom že tako kratka, da je bilo nemogoče preprečiti nezgodo. Lokomotiva je butnila v sredino voza, ga vlekla precej daleč naprej ter ga končno pretrgala na dvoje. Zadnji konec voza je ostal na levi strani proge, sprednji s konjem vred pa je vlak tiščal še nekaj metrov naprej. Pod lokomotivo je obležal mrtev voznik, ki so mu kolesa odtrgala glavo in ga grozovito razmesarila. Stroji je ubil tudi konja.

Slika iz bodoče vojne: tanki na bojnem polju.

d Huda nesreča ljubljanskega šoferja. Permar Franc, šofer in mehanik pri pivovarni Union v Ljubljani, je vozil oni petek zvečer s tovornim avtomobilom mimo Petrovč. Med vožnjo so ga udarili vrata avtomobila po glavi in je Permanu počila lobanja. Nezavestnega so prepeljali z rešilnim avtomobilom celjske rešilne postaje v celjsko bolnišnico.

Zmagovalec pri letalskem tekmovanju na progi Anglija—Avstralija, Scott, je zmagal tudi pri zračnih tekmah na progi Anglija—Južna Afrika. Iz Portsmoutha do Johannesburga (10.460 km) je priletel v 52 urah in 58 minutah.

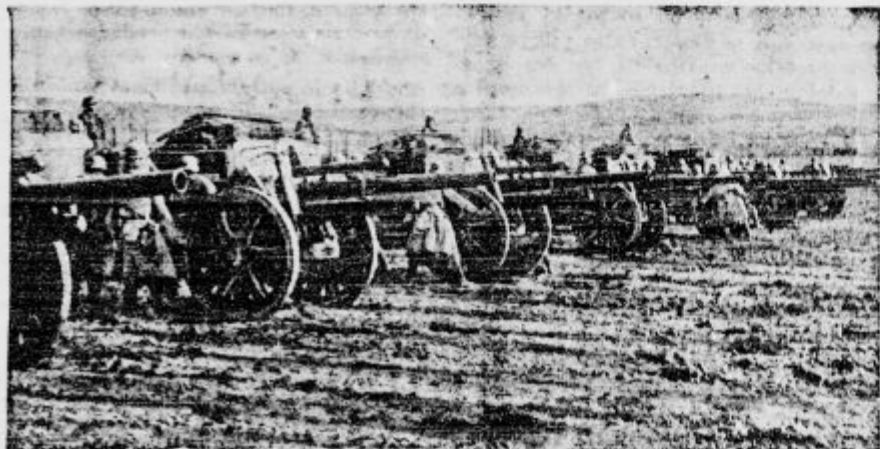
d Razne nezgode. Z lestve je padel in si zlomil nogo v kolku 68-letni ljubljanski mestni ubožec Janez Novak. — S kolesa je padel in dobil resne poškodbe mesarski pomočnik Jeras iz Stanežič pri St. Vidu. — V Guštanju je konj brcnil v brado 24-letnega Ignaca Struno ter mu jo razbil. — Z lestve je padla in si zlomila roko 72 letna Erazem Uršula iz Jelovega pri Radečah. — Z jablane je padel in si zlomil obe roki Rovšnik Alojzij iz Podvrha pri Braslovčah.

d Pri nakupu treba paziti na kakovost! Ko nabavljate novo perilo, je Vaša največja skrb, da li bo trajno. Trajnost pa ni odvisna toliko od samega perila, kolikor od načina pranja. Perite zato samo z odličnim jedrnatim milom, kakor je Schichtovo Jelen milo, ker boste na ta način obrabili trajnost Vašega perila in si prihranili nove izdatke.

NOVI GROBOVI

d Črna te zemlje pokriva odeja... Na Vrhovnem nad Kranjem je umrla Jera Pikš roj. Sajovic, sestra pok. ljubljanskega stol. prošta. — Na Pobrežju pri Mariboru so pokopali carinskega kontrolorja Povaleja Joška. — Istotam so djali v grob viš. sodnega oficijala v pok. Ivana Lubca. — V Velikih Dolencih v Slov. krajini je odšel k Gospodu po večno plačilo gosp. župnik Jožef Klekl ml. — V bolnišnici v Beli Crkvi je zapustil solzno dolino Božidar Sever. — V Belgradu so pokopali z vojaškimi častmi vojaškega zdravnika dr. Avgušтина Rupnika. — V Mariboru so pokopali hišno posestnico Lešnik Jožefo. — Na Viču so pokopali zdravnika dr. Franceta Frlana. — V Belgradu je na večje zatisnil oči art. narednik Alojzij Nastran. — V Mariboru je umrl Franc Kokot. — Na Raketu je odšel v večnost posestnik in gostilničar Anton Močič. — V Gotovljah je zatisnila svoje trudne oči Terezija Kuder roj. Luskar. — V Lučah so pokopali Nežo Breznik pd. Matijeve. — V Ljubljani so umrli: državni vpokojenec Andrej Pirč, čevljarski mojster Anton Brečelj, uršulinka m. Karolina Biščak, sin usjarja iz Kamnika Mirko Polak, Andrejka Pristov, in Bratovž Anton. — Naj počivajo v miru!

Zastonj zidate cerkve in šole in zaman prirejate misijone, ako ne znate uporabljati orožja katol. časopisja. (Pij X.)

Nemški topničarji na manevrih.

RAZGLED PO SVETU

Bratomorno klanje v Španiji

Ta teden je prišlo pri Gibraltarju v morški ožini med Španijo in Afriko do pomorske bitke med vladnim in uporniškim brodom. Upornikom se je posrečilo, da so vladni rušilce »Almirante Fernandez« potopili, vladno križarko »Gravinat« pa zelo poškodovali. Ta uspeh je za upornike velikega pomena, ker jim je doslej vladno vojno brodom delo velike ovire pri prevozu črnih čet iz Afrike v Španijo. Zdaj je vladno brodom skoraj popolnoma izgubilo nadzorstvo nad gibraltarsko ožino in lahko prevaža uporniški general Mola brez nevarnosti velike oddelke vojaških čet iz afriškega Maroka v Španijo. Samo v enem dnevu so izkrcali uporniki v španskem pristanišču Algeirasu kar osem tisoč Marokancev, s katerimi hočejo osvojiti Malago, ki je še v vladnih rokah, pa tudi pomoziti številno vojaških oddelkov, ki prodirajo proti Madridu. Istočasno so uporniki izkrcali tudi velike množine orožja in streljiva, in gibraltarsko ožino je omenjenega dne preletelo za upornike nič manj kot 34 novih bombarderjev.

Vrhovno poveljstvo upornikov v Burgosu je objavilo, da so uporniki v petih dneh sestrelili 22 vladnih letal, sami pa izgubili samo dve.

Burgenlandski Hrvati so zborovali

Gradišćanski (burgenlandski) Hrvati so imeli v septembru v vasi Cembu v južnem predelu svoje pod Avstrijo spadajoče dežele letošnji veliki zbor osrednje kulturne organizacije. Govorili so razni govorniki. Hrvatski šolski nadzornik prof. Kloudus je podal pregled hrvatskega šolstva. Hrvati imajo 27 šol z izključnim hrvatskim učnim jezikom ter 16 dvojezičnih šol. V nadzornikov delokrog spadajo prve in hrvatski razredi drugih. Vrsta hrvatskih občin do danes nima hrvatske šole. Po razlagi dosedanjega in novega šolskega zakona, ki še ni odobren, je nadzornik zaključil: Bratje Hrvati! Ne pozabite, da ste sinovi junaškega naroda in da nam

Uporniške čete Madrid bolj in bolj obkrožajo. Vladne čete se sicer upirajo, vendar brez večjih uspehov. Hudi boji so se vršili ta teden za strateško varno mesto Bargas, ki leži osem km severno od Toleda.

Španska vlada računa s tem, da bodo uporniške čete v par tednih Madrid popolnoma obkolile in bo dovoz hrane prestolnici onemogočen. Zato je vlada poslala mnogo tisoč otrok iz Madrida proti vzhodni obali, da bi Madrid obleganje dalje časa vzdržal.

Na severu uporniki še vedno napadajo trdnjavo Bilbao, ki je od uporniških bomb iz zraka, kakor tudi od bombardiranja iz topov že zelo trpela. Sicer pa so v mestu samem na dnevnem redu pokolja med anarhisti, ki se hočejo bojevati do konca in med Baski, ki bi svojemu glavnemu mestu radi prihranili najtežje čase in se v ta namen prostovoljno predali upornikom.

Veliko zmedo so napravili zadnje dni v Madridu uporniški aeroplani, ki so prestolnico hudo bombardirali iz zraka. Vladna poročila trde, da uporniki niso dosegli posebnega uspeha. Takega oporekanja smo navajeni. Španski rdečkarji bodo pisali o neuspehih upornikov tudi tedaj, ko bo general Franco zavzel — Madrid.

zgodovina nalaga dolžnost, da spoštujemo dediščino slavnih prednikov. Skrbimo vsi za to, da vzgojimo narod, ki bo zaveden, krepak in zvest sebi in svoji domovini Avstriji.

Zbor je nato enoglasno sprejel resolucijo o hrvatskem šolstvu v hrvatskih vaseh, ki se glasi: 1. Hrvatska šola: vsaka šola je hrvatska in se mora v njej poučevati hrvatski materni jezik. 2. Na hrvatskih šolah zamore biti nastavljen samo Hrvat kot učitelj. 3. Učitelji, ki se potegujejo za mesto na hrvatski šoli, morajo z izpitom dokazati, da so sposobni poučevanja v hrvatskem jeziku.

Zbor je zaključila himna burgenlandskih Hrvatov: Hrvat mi je otač!

nuli teden obsojen na 8 mesecev težke ječe baron Rokitsky, ki je izsilil od Pfölnix zavarovalnice nič manj kot 243.000 šilingov.

ITALIJA

s Razno. Velik italijanski potniški aeroplan se je zrušil s sedem potniki v severnoafriški luki Bengazi. Odpovedal mu je motor, pri spuščanju je zadel ob jambor nekega parnika in se vnel. Vseh sedem potnikov je bilo mrtvih. — 30.000 vagonov lesa bo dobavila po posebnem sporazumu Avstrija italijanski armadi. — Požar je uničil hišo kmeta Antona Batiča v Duplah pri Ajdovščini. — S hudo razrezano glavo so našli te dni v Spodnji Idriji 70 letnega kmeta Zaleščeka Ivana. Neznaneč sv. očeta je imenovalo g. Alojzija Novaka, dekana v Črničah pri Gorici, za nadštevilnega tajnega komornika Nj. Svetosti, g.

Franca Ballabena, dekana v Krminu, g. Angela Trevisana, dekana v furlanskem Viscu in g. Jožefa Vodopiveca, dekana v Tolminu, pa za častne komornike Nj. Svetosti. — V rimskem listu »Tribuna« od 28. septembra leta 1919 se bere, kar je italijanski zunanji minister Tittoni govoril v rimski zbornici dne 27. septembra istega leta. Dejal je: »Z nami združena ljudstva druge narodnosti naj vedo, da mi z zgražanjem odklanjamo vsaktero misel tlačenja ali raznarodovanja; njihov jezik in njih kulturne ustanove bodo spoštovane; njihovi upravni zastopniki bodo uživali vse pravice naše svobodoljubne in demokratične zakonodaje; njihovi politični poslanci bodo prisrčno sprejeti v italijanskem parlamentu.« Zbornica je tem besedam navdušeno ploskala.

ŠVICA

s V Zenevi ne gre naprej. Ze začetkoma je prišlo do malega spora, ko je namreč turški zunanji minister zahteval odstranitev nekega kipa, predstavljaljočega poraz Turkov pred Dunajem. Kip je služil kot stenski okras in ga je svoj čas darovala Avstrija. — Sledil je spor zaradi Abesinije, o čemer smo že zadnjč poročali. Tretja težkoča se je pojavila ob govoru španskega zunanjega ministra, ki je zahteval od Zveze narodov, da sedanjim španskim razbojnikom pomaga, upornikom pa prepove vsako pomoč. Tudi v tej točki so zastopniki posameznih držav niso mogli zediniti. Za kulisami se bije ostra borba za premoč sovjetski Rusiji ali fašizmu naklonjenih držav.

PORTUGALSKA

s Ker je vodi krščanski moč. Največja sreča za Portugalsko je, da jo vodi zaveden katoličan, odločni Salazar, ki pripravlja za to državo ustavo na osnovi znane papeževe okrožnice. Salazar spada med najsposobnejše gospodarstvenike v Evropi in le njegovi sposobnosti se ima Portugalska zahvaliti za svoj razmeroma ugodni gospodarski položaj. Za primer komunistične zmage v Španiji pa ne bi bilo ogroženo samo njegovo prenovitveno delo, marveč ves obstoj države, ker bi jo komunisti in anarhisti skušali priključiti španski sovjetski republiki. V ožigled neposredni nevarnosti je portugalska vlada zato odklonila nasvete inozemstva, naj ostane ob boju v Španiji nevtralna. Njeno stališče opravičuje nedavni komunistični protivladni udar portugalskih mornarjev, ki pa se je zaradi odločnega nastopa vlade ponesrečil.

FRANCIJA

s Za tretjine razvrednoten frank. Francoska vlada je te dni presenetila svet s sklepom, da zniža vrednost franka za tretjino. Istočasno je objavila pogodbo z Anglijo in

BANKA BARUCH

11, Rue Auber, Paris (9^e)

Odpremija denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem dnevnem kurzu.

Vrši vse bančne poste najkvalitetneje

Poštini uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune. BELGIJA. No 8064-64 Bruxelles. FRANCIA. No 1117-91 Paris. HOLANDIJA. No 1458-66 Ned. Dienst. LUKSEMBURG. No 1967 Luxembourg. Na zahtevo pošljemo brezplačno naše ček. nakeznicne

Ameriko, v kateri se države sporazumejo, da bodo preprečile takozvano tekmovalstvo med frankom, dolarjem in funtom. Švica in Holandska sta takoj posnemali soseda in istotako znižali vrednost svojega denarja. Francoski frank je imel zaradi zlatih zalog narodne banke v inozemstvu visoko vrednost, kar je oviralo francoski izvoz. Dočim sta Amerika in Anglija že prej zaradi istih težkoč znižali vrednost svojega denarja, je Francija do zadnjega oklevala. Ker dela sedaj Blumova vlada na to, da izboljša delavske plače in olajša delovne pogoje, je bila v ta namen, da poživi narodno gospodarstvo z zvišanjem francoskega izvoza, prisiljena razvednotiti frank vsaj za tretjino. Hkrati je izdala ukrepe, da zaščiti male varčevalce, ni pa seve mogla preprečiti, da so francoski kapitalisti še predčasno spravili okoli 30 milijard frankov v inozemstvo. Pričakujejo, da bo Franciji sedaj sledila Nemčija in še nekatere druge države.

ČEŠKOSLOVASKA

s Slovaki ne odnehajo. V Pištjanjih je bilo pod predsedstvom voditelja Slovakov magr. Hlinke veliko zborovanje, na katerem so z odločnim poudarkom naglasili zahteve Slovakov. Slovaki so brezpogojno za skupno državo s Čehi, zahtevajo pa svojo popolno avtonomijo, ker so Slovaki poseben narod. Zato zahtevajo, da mora dobiti Slovaška svoj deželni zbor in posebno ministrstvo za slovaške zadeve. Slovaki so tudi zahtevali, da Češkoslovaška odpove sporazum s sovjetsko Rusijo. — Seveda slovaške zahteve Čehom niso všeč, vendar bi bilo neprecenljivo važnosti, da jih sprejmejo in udejevtvijo čim prej.

ABESINIJA

s Italijani se pripravljajo, da sasedejo vse Abesinijo. V drugi polovici oktobra, ko neha deževna doba v Abesiniji, bosta dve močni italijanski armadi s pomočjo motoriziranih edinic in letal prodirali proti mestu Gore, središču po Italijanih še ne zasedene Abesinije. Tam ima sedež nova abesinska vlada. Angleži so odpoklicali iz mesta Gore svojega konzula, ki je še vedno uradoval v tem mestu. Iz tega odpoklica sklepajo, da angleška vlada računa s skorajšnjim prodiranjem italijanske armade. Šele po popolni osvojitvi Abesinije bo Italija z vso odločnostjo zahtevala, da se Abesinija črta iz Društva narodov.

DROBNE NOVICE

s Protiboljševiško fronto so sklenili organizirati na shodu madjarske gospodarske stranke in študentovskih organizacij. Zahtevali so razpust socialistične stranke ter konec odošajev s sovjetsko Rusijo.

Pri dopolnilnih volitvah v Franciji sta zmagala dva nacionalista proti Blumovi marksistični fronti.

Odstopila je finska vlada.

Nova švedska vlada je sestavljena iz socialistov, agrarcev in demokratov.

Načrt za razvednotenje franka je sprejel francoski parlament s 350 proti 226 glasovi. Senat pa se nekaj okretva!

Braozjavno čestitko branilec Alkazarja je poslal tudi zastopnik Hitlerja.

Grški kralj Jurij obišče v oktobru turško Ankaro, romunsko Bukarešto in jugoslovanski Belgrad.

IZ ŽIVLJENJA KMEČKIH ZVEZ

Kmečka zveza in politične stranke

(Nadaljevanje.)

Sedaj pa k samemu vprašanju, kakšno je, oziroma naj bi bilo stališče Kmečke zveze napram političnim strankam.

Preden si bomo mogli na to vprašanje pravilno odgovoriti, moramo ugotoviti še sledeče:

Politične stranke so danes (še v večini držav) nositeljice javnega dela in življenja. Politične stranke pošiljajo svoje ljudi v naša javna zastopstva, pričeni z občino pa do Narodne skupščine in vlade. Poleg tega pa imajo politične stranke še silno velik vpliv na zakonodajo, upravo in upravno prakso, gospodarsko politiko, skratka na vsako javno življenje. Stanovske organizacije so n. pr. vprašane za mnenje le v toliko, kolikor so z enim ali drugim politikom v dobrih odnosih, in to le v vprašanjih, ki njih stan naravnost zadevajo, ne pa v vprašanjih, ki jih prizadevajo posredno (n. pr. davčna, prosvetna politika itd.). Posebno bridko občuti to kmečki stan, ki še nima svoje zbornice. Dokler je temu tako, je neobhodno potrebno, da smo organizirani istočasno v politični in stanovski organizaciji, je potrebno, da imamo za sabo neko stranko, ki brani naše interese.

Toda če bi kdo na podlagi zgoraj povedanega prišel do zaključka, da nam stanovska organizacija ni potrebna, bi se temeljito zmotil. Ta ne pozna bistva političnega dela in hitrice, s katero se da-

Slovenski dom

JE NAŠ CENENI POPOLDNEVNIK, KI GA SVOJIM ČITATELJEM TOPLO PRIPOROČAMO. IZHAJA VSAK DELAVNIK OB 12 IN STANE MESEČNO SAMO 12 DINARJEV. ZA ONEGA, KI SI NE MORE NAROČITI >SLOVENCA<, JE >SLOVENSKE DOM< POPOLNO NADOMESTILO. PISITE NA DOPISNICI UPRAVI >SLOVENSKEGA DOMA< V LJUBLJANO, NAJ VAM POSLJE NEKAJ ŠTEVILK LISTA NA OGLAD.

nes tudi v politiki vse dela in razvija. Vsaka politična stranka, ki se razvija in ki se v politiki udejevtvuje (bosidi kot vladna ali opozicijska), je tako obremenjena s tekočimi političnimi in drugimi vprašanji, da ji pri najboljši volji ni mogoče pogledati se v vprašanja, ki prizadevajo le posamezne stanove. N. pr.: notranja organizacija, občine in ostale javne korporacije, splošna gospodarska vprašanja posameznih pokrajin, večje socialne akcije, novi zakoni, splošna državna politika, proračuni itd. Ali ni očitno, kako malo je v vsom tem vrvežu časa za raziskavanje in reševanje posebnih stanovskih vprašanj, kot je n. pr. za nas kmetje vprašanje kmečke zbornice ali reforma osnovnega šolstva v kmečkih občinah ali vprašanje kmečke mladine itd.

Kdor je imel priliko od blizu gledati ogromno delo, ki ga je že v teku letošnjega leta dovršila Kmečka zveza v vprašanju kmečkih zbornic, ta se mora nehoti vprašati, kdo bi dovršil to delo, če bi ne bilo Kmečke zveze in kako bi bilo dovršeno.

Z zgoraj povedanim je obstoj Kmečke zveze kot stanovske organizacije utemeljen s praktičnimi razlogi. Pozabiti pa ne smemo tu načelnih razlogov.

Vse kaže, da bodo v dogledni bodočnosti postali posamezni stanovi organizirani v svojih stanovskih organizacijah, tudi važni politični činitelji, tako rekoč nosilci demokracije. Ali poleg dosedanjih političnih strank, ali mesto njih, to bo šele pokazal razvoj.

Današnja doba je le prehodna. Prazna uderna gesla ter skrajnosti, ki jih imata komunizem in fašizem bodo splahnela, puščajoč za seboj veliko materialno in duhovno revščino in praznoto. Prej

ali slej bo prišlo do resnične oblasti, izvirajoče iz delovnih množic, iz organiziranih stanov.

Vzrajati kmečke množice za to dobo, za ta visoki cilj, naj bi bila ena izmed glavnih nalog Kmečke zveze in predvsem najtehtnejše opravilo za njen obstoj.

S tem smo — upravičeno — razpršili dvome in pomisleke o potrebi in umestnosti naše stanovske organizacije. Menda ne bo odveč, če v tej zvezi še pojasnimo, po kakšnih vidikih naj bi Kmečka zveza uravnavala svoje stališče napram različnim političnim strankam.

Z občinske deske

Uredba o omejitvi odsvajanja nepremičnin. Dne 8. septembra je bila razglašena uredba o omejitvi odsvojitve nepremične imovine na področju apelacijskega sodišča v Ljubljani. Splošno državne koristi so zahtevale, da je prišlo do te uredbe. Po tej uredbi je sedaj na področju večine okraj. sodišč, ki spadajo pod okrožna sodišča v Ljubljani, Celju, Novem mestu in Mariboru, dovoljen prenos lastništva nepremičnin na podlagi pravnih poslov med živimi samo po odobritvi komisije, ki so že sestavljene na sedežu vseh prizadetih okraj. sodišč. — To pa velja tudi za primer, če se daje nepremičnina v zakup na več kot 5 let. Če komisija ne da odobrenja, se smatra, da pravni posel sploh ni bil zaključen.

Pri večini sodišč so komisije že začele poslovati. Sploh se zdi, da bodo imele veliko dela, ker je pri nas promet z zemljišči velik.

Uredba natančno določa, kdaj izda komisija odobritev prenosa nepremičnin, vendar v našem listu zaradi pomanjkanja prostora vsega tega ne moremo navesti; pač pa hočemo navesti le, kdaj mora komisija odbiti prošnjo za odobritev prenosa lastništva nepremične imovine oziroma dajanja v zakup, in sicer: 1. če je odnosni pravni posel nasproten splošnim drž. interesom; 2. če kupuje kupec zemljišče v spekulativne namene; 3. če se kupujejo kmečka posestva ali njih deli za ustanavljanje velikih posestev ali za povečanje veleposestev; 4. če bi bilo to nasprotno interesom drž. obrambe. — Dajanja nepremičnin v zakup komisija ne sme odobriti, če bi se z zakupom šlo za tem, da se izjargajo predpisi te uredbe glede prenosa lastništva nepremičnin.

Prošnji, s katero kdo prosi za odobritev komisije, ni treba priložiti potrdila o sklenjenem pravnem poslu, ampak je dovolj, da se v prošnji navede vse okoliščine, ki so važne za ocenjevanje pravnega posla.

Komisije morajo posle po tej uredbi najhitreje opravljati. Komisijo skliče vsaj enkrat vsakih 15 dni predsednik. Seje so v prostorih okraj. sodišč. Ustne predloge in izjave strank sprejema v zapisnik uslužbenec okraj. sodišča, ki ga določi predsednik. Predlogi, s katerimi se zahteva odobritev komisije, se vpisujejo v poseben zapisnik.

Komisija lahko zvede oglede, potrebne za pravilno sklepanje. Dalje lahko zahteva mišljenje drž. in samoupravnih oblasti; more pa tudi zaslišati ali dati zaslišati strokovnjake ali priče. Oblašni morajo reševati prošnje komisije kot nujne.

Proti dani odobritvi za prenos lastništva oziroma dajanja v zakup ni pravnega leka. Vendar ima vsak ud komisije, ki je glasoval proti odobritvi, pravico, zahtevati, da se predmet dostavi komisiji II. stopnje. Tako zahtevo pa mora postaviti na sami seji. V tem primeru se odobritev ne dostavi stranki, ampak se ves predmet dostavi komisiji II. stopnje na odločanje.

Odbita prošnja se lahko ponovi, če se navedo nova dejstva ali novi dokazi. Proti sklepu, s katerim je odbita prošnja, se more stranka pritožiti na komisijo za odobritev prenosa II. stopnje v roku 15 dni, ki se ne more podaljšati. Pritožba se izroča predsedniku, ki jo je dolžan v treh dneh dostaviti predsedniku komisije II. stopnje.

Komisija II. stopnje posluje samo na sedežu apelacijskega sodišča v Ljubljani in jo sestavljajo predsednik apelacijskega sodišča oziroma apelacijski sodnik, ki ga določi predsednik apelacijskega sodišča, ki ga je določil g. ban in komend. en član, ki ga bo v bodoče sicer imenoval banški svet; za čas do 31. marca 1937 pa je imenoval tudi tega člana gospod. ban. Komisija II. stopnje mora izdati svoj sklep v roku 8 dni.

PO DOMOVINI

Iz raznih krajev

Naša pesem

(Misli ob odkritju Dav. Jenkovega spomenika.)

Proslava stoletnice rojstva skladatelja Davorina Jenka ne sme miniti z enim dnevom in s par dopisi o slovesnosti, temveč mora zarezati globoke brazde v duši naroda. To je vir kulturne preteklosti, iz katerega naj narod črpa pomočkov za vzbujanje narodne zavesti. Četudi smo v nacionalni državi, moramo vendar priznati, da je narodni ponos poslednje čase pri Slovencih precej škode trpel. Opazilo se je to tudi pri Jenkovi proslavi, kjer je bilo premalo inteligence prisotne, kljub temu, da ponujajo dela Davorina Jenka tudi narodnemu radikalcu zadosti gradiva, da ga slavi in posmena. Zaslutil je priznanje in hvaležnost od vse Jugoslavije, saj je žrtvoval več življenja našim rojakom na jugu, kot svoji lastni ožji domovini!

Starejša slovenska inteligenca ni kaj prida vedela o našem najboljšem skladatelju. Sedanja mladina pa tudi ni o njem dosti poučena; to gre pa na rovašč vzgojiteljev. Šele slavnostni govornik dekan dr. Kimovec nam je kot večak mojstersko razložil in opisal veličino našega umetnika.

Italijanski pisatelj Vasari pripoveduje, da so truplo slavnega slikarja Rafaela položili na mrtvaški oder v delavnici umetnikovi. Na vnožju odra pa so postavili prekrasno sliko »Spremenjenje Jezusovo«, katero je Rafael kot poslednje svoje delo slikal. Prav nazorno je bilo prikazana na ta način verska resnica, da smrt ne uničuje življenja, temveč ga spreminja iz začasnega v večno.

Prav tako bi bili lahko položili k mrtvaškemu odru našega Davorina Jenka njegove skladbe, ker ona »Blagor mu, ki se spočije,« po smislu odgovarja Rafaelovi sliki.

S svojimi deli se je povzdignil umetnik visoko. Posegel je v dušo slovenskega naroda verske, narodno in socialno. Kako veličastne so njegove cerkvene skladbe, ki so nam bile doslej nepoznane. Udarne so njegove narodne budnice iz korabcnice, s katerimi kliče svoje Slovence in vse Slovane: »Naprej! Pri tem pa poudarja pravilnost. »Bože pravde« to potrjuje.

Davorin Jenko pa ni skladal pesmi, da bi

ležale kje zaprašene, ampak zato, da bi jih peli. V petju naj živijo med narodom. Saj so vendar tako prikladne za vse razne prigode šloveškega življenja od rojstva do groba, v zasebnem in javnem življenju in v cerkvenem bogoslužju.

Dav. Jenkova stoletnica nas opominja na naše narodno petje, katero je pri Slovencih močno nazadovalo. Imamo sicer več dobrih pevskih zborov, splošno narodnega petja pa manj.

Nekdaj je pela mati pri zibelki deteta. Živ radio je bil to. Peli so otroci po svoje, pastirji na paši, delavci na vasi. Kaj pa dijaki! Ti so s petjem pridobivali svet.

Današnje dni se to ne sliši več. Otroci še nekaj žvrgolijo, šolarji pa že manj, kakor da bi se sramovali. Odrasli pa še bolj zaostajajo razen posameznih slovenskih prilik, kar pa ni več ljudsko petje v pravem pomenu besede. Vse rajši pa poslušamo gramofon in radio, ki sta dandanes moderna. — Nikar se ne izgovarjamo, da je to duh časa! Čas in doba vsakega naroda je takšen, kakršna je njegova volja. Ljudsko narodno petje nam je nujno potrebno, ker je to ena glavnih dobrin vsakega naroda. Brez tega ni narodnega življenja in prosvete.

Posebno potrebno je še našim rojakom v tujini. Vsa sredstva moramo zbrati, da se vzdrži sovenska pesem pri naših izseljencih. Prinesiti pa jo morejo ti le od doma. Kjer utihne ta, pojavi se narodna smrt.

Slovenska pesem je bila vedno aredstvo, s katerim smo se lahko najlepše pokazali pred svetom. Pomislimo le na Evarhistični kongres v Ljubljani! — Cerkevna oblast je tozadevno še pokazala pravo pot, ko je zapovedala ljudsko petje pri službi božji. Posnema naj to šola in pa naša proevetna organizacija. I. G.

Kmetje!

Vaša stanovska organizacija je Kmečka zveza!

Ugašajoče sonce

(Prevedel Vinko Lovšin.)

(Nadaljevanje.)

»Pred nami se peni morje,« je odgovoril Herman čigar oči so počivale na knezu z vdanostjo psa. »Ukažite nam boriti se z njegovimi valovi, pa se boste prepričali, da morete računati na nas v vsaki sili. Germani ne zapuščajo svojih vojvodovljij.«

»Ali vsi?«

Herman se je zamislil. Čez nekaj časa je rekel polglasno:

»Rdeči Vilibald je šepetal danes z gospodi kralja Vadamarja, a ko je opazil mene, je naglo izginil v gaječi. Zavistne oči ima ta nevoščljivi lisjak.«

»Pazi na njegove korake.«

»Sigar ne izpusti iz oči.«

»Naj nemudoma pridejo načelniki rodov k meni!«

»Ukazali ste, gospod!«

Ko je Herman odšel, je vstal Servij s stola, na katerem je počival in se ozrl okoli.

Njegov šotor je bil prav v srodini večjega četverokota, napravljenega z vozov, zvezanih z verigami. Ob stenah te premakljive utrdbe so stali konji in govedo, določeno za klanje. Od srede pa so bile kočice z vejevja, nočno zavetišče za vojake.

Čeprav so zvezani germanski narodi delali dotlej skupno, pod vodstvom Servijevo volje, vendar se niso pomešali med seboj in so čuvali svojo samostojnost. V boj so šli sicer skupaj, poslušali ukazom glavnega vodja, toda pri odpočitku so se posamezni rodovi zbrali, kot v znamenje, da se lahko vsak trenotek ocepijo od celote.

In pred Oglejem je vzelo vsako pleme svoje mesto. Kraljevski Markomani so se razvrstili

na morskem obrežju. Kvadi so grozili mestu od vzhodne strani, Buri pa od zahoda. Servij se je vstavil s svojimi ljudmi in Jazigi nalašč na severu, da zabrani v slučaju potrebe beg kakega plemena, zmučenega od vojskovanja, ki se je zavleklo predolgo za barbarsko potrpežljivost.

Njegova previdnost se je pokazala brez moči. Buri namreč, ki so se skregali s Kvadi, so se umaknili v deževni noči tako tiho s kroga, da so bili že daleč, ko so zjutraj zvedeli o njihovem odhodu. Isto lahko store jutri Kvadi ali Markomani in potem ostane Servij sam z Jazigi in svojim plemenom. Njegov vojak bo sicer šel za njim, čeprav na konec sveta. S tako omahljivo vojsko bi pa navalil morda le samomorilec na rimsko moč. Iz petnajstih tisoč, ki so pod njegovimi prapori prekoručili Donavo, jih je ostalo samo deset. Ostalo so pobrale bitke, vročina in prehod čez Alpe.

In vendar je treba takoj nastopiti daljšo pot, da ne bo vojna končala brezuspešno, kakor toliko prejšnjih podvzetij, katere so započeli narodi iz Evrope, Azije in Afrike.

»Pojdem!« je zakričal Servij samemu sebi. »Presenetil bom pošast v njeni zlati jami a potem...«

Ravno so prišli načelniki rodov, oboroženi kot za bitko. Prišli so vsi ne izvzemši Vilibalda.

»Stopite v kolo!« je ukazal Servij.

Ko so ga gospodje obkročili, jih je pogledal in rekel:

»Znano vam je, plemeniti gospodje, da so nocojšno noč zapustili Buri tabor, Kvadi pa se s strahom ozirajo na gore, ki jih ločijo od domačih ognjišč. Še pozni rodovi bi nas kleli, ako bi sedaj, ko so nas bogovi očividno vzljubili, ne maščevali stoletnih krivic in zanemarili koristi dobljenih zmag. Samo sila bi nas mogla potisniti od mej Italije, a na to silo nismo doslej še nikjer naleteli.«

Prenehali je, čakajoč na ugovore, a ker se ni nihče oglasil, je govoril dalje:

Zagreb. Občni zbor Slomškovega prosvetnega društva, ki je bil v nedeljo, dne 27. septembra, je potekel prav lepo. Iz poročil odbornikov je bilo videti, kako uspešno je bilo v preteklem letu delo odbora in posameznih odsekov. Prosvetni odsek je priredil 19 dobro obiskanih predavanj, dramatičnih pa 7 iger in en koncert (povabil je pevski zbor »Mirna« iz Slovenije). Pevski odsek je skrbel za lepo petje pri slovenski službi božji pri Sv. Roku in na naših predstavah, veselični odsek pa je preskrbel pošteno zabavo v društvu, ki je od lani naraslo za 50 članov. Knjižnica se je pomnožila za 42 knjig in sedaj ima 422 knjig, med katerimi je 298 slovenskih. Člani so bili zadovoljni z odobrom, kar so pokazali s tem, da je bil z nekaj spremembami izvoljen dosedanji odbor. Društvo vabi v svoje vrste vse zavedne katoliške Slovence v Zagrebu. — Zidarski delavci so začeli delati sedaj, ko je nautalo deževno in hladno vreme. Pet tednov so stavkali in izgubili okrog 10 milijonov dinarjev zaslužka. Tako je, kjer poslušajo iz Moskve plačane hujskače!

Bohinjska Bela. Redke so v Sloveniji učiteljice, ki bi na istem službenem mestu vtrajale dolgih 28 let in vsa leta ohranile požrtvovalnost za svoj vzvišeni poklic; ohranile neomadeževano svoje dobro ime in neupogljivo značaj. Taka učiteljica je bila g. Jožica Arh-ova na Bohinjski Beli, ki se je ta teden poslovila od nas in šla na novo službeno mesto v Šiško, da bo tam bliže grobu svojega pokojnega brata profesorja Luka. Njeno ime se ni imenovalo po časopisih, pač pa je z zlatimi črkami zapisano v kroniki Slomškove družbe in v kroniki naše šole Na Boh. Bela je bila v službi nad 28 let; tu je doživela tri šolske upravitelje in tri župnike-katehete. Popolnoma sama je vodila šolo prva štiri leta. Sama je poučevala vso mladino celo dopoldne in popoldne. Po njenem trudu in njeni zaslugi je bila šola leta 1911 razširjena v dvorazrednico. Vsa leta je gospodična neutrudljivo posvečala svoje moči pouku in vzgoji mladine. Zaradi doseženih uspehov v šoli so jo odlično ocenjevali, mladina in starši pa nad vse spoštovali. Poleg šole je delovala v cerkvi in pri prosveti. V letih, ko ni imela župna cerkev organista, je ona vodila 8 let cerkveno petje in upejvala v cerkveni zbor pravo ceciljansvo. Pri prosveti je bila dolga leta odbornica-knjižničarka; prva leta je vodila tudi petje in pomagala pri

»Ta trenotek je Rim brez brambe. Preden pridejo afrikanke in azijske legije, bo mesec že nekajkrat izpremenil svoj obraz, vojaštvo pa, razpostavljeno po Italiji, oslabljeno od glada in kuge, ne bo zdržalo našega navala. Čez en mesec bi bilo prepozno. Kajti celi, združeni rimski sili se ne bi mogli ustaviti. Ako pa gremo takoj nad Rim, bomo prevrnili tega velikana na glušastih nogah in vest o naših činih razneti pritajeno sovraštvo Španije in Galije in podjarmljene nadrenske Germanije, da bo izbruhnil vse naokoli ogromen požar, ki upepeli zadnje cesarstvo, ki se blesti samo od davne slave in sprhnelih triumfov.«

Zopet je umolknil, pogledal načelnike z vprašujočim pogledom, potem pa vzkljnil:

»Kdo izmed vas si hoče zaslužiti hvaležen spomin vaših potomcev, kdo pojde z menoj jutri do Rima?«

Odgovoril mu je zvenket mečev, s katerimi so udarili ob ščite. Gospodje so se strinjali z drznim podjetjem.

Samo eden, Vilibald ni dvignil orožja. To je opazil Servij, zato se je obrnil k njemu.

»Ali vam mar duhovi prednikov šepetajo boljše misli, povejte jih nam kot pametno svarilo. Na posvetu smo.«

»Na vojski vojniki ne svetuje, ampak poslušaj,« je zagodrnjal Vilibald in se pogrljivo zasmjal.

»Tako sem vas učil, a v važnih trenotkih je dolžan vsak načelnik roda podpreti vojvodo s pošteno besedo. Poslušajmo!«

Vilibald se je zvito ozrl okoli in rekel:

»Storil bom, kar bodo storili vsi našega plemena, ker tako mi ukazuje prisega, katero sem položil v vaše roke, vzvišeni knez. Pojdem z vami, dokleje bodo šli drugi, ker doslej ste nas vodili do zmag, in proslavili naše ime z doslej noznano slavo. Toda, ali ste premislili, knez in vi plemeniti gospodje, da je ostal pri

dramatiki. Ni čuda, da je slovo bilo za gospodično in za vso župnijo težko. Puclovinoga večera se je udeležila šolska mladina s lampijončki, ki je zjutraj za gospodično darovala sv. obhajilo, potem pa skupno gospodično spremlila na kolodvor. Pri slovesu so se zalesketale v očeh tako redke gorjenjske solze. Tako se otroci poslavljajo od svoje prave duhovne matere. Župnija Bohinjska Bela bo ohranila najlepše spomine na svojo vzorno učiteljico in ji ostala trajna hvaležna, kakor v hvaležnem spominu obranja tudi njenega prednika g. učitelja Avserja iz Domžal, ki je tu deloval v šoli in cerkvi 38 let, tu umrl pred 28 leti, a grob njegov še ni pozabljen, ampak še vedno okrašen s cvetjem in rožami. Tako naš narod ljubi in spoštuje svoje! Dalj kakor življenje g. Arhove, bo na Boh. Bell ohranjen tudi njen spomin!

Martinj vrh Tiho, skoraj brez vsakega šuma je krajni šolski odbor na oddaljenem, samotnem Martinjem vrhu dovršil v kratkem času veliko delo: zgradil si je novo, lično šolsko poslopje v lesni arhitekturi po načrtih hanske uprave z denarno podporo min. prosvete in kr. hanske uprave ter z veliko pomočjo domačega prebivalstva. V srečanjem, gospodarsko tako kritičnem času se le redkokje gradijo nova šolska poslopja. Potrebni so ogromni napor in velike skupne žrtve. Pri nas je bilo teh še posebno veliko. Postaviti šolo v odročnem, težko pristopnem kraju ni majhna stvar. In vendar je na prijaznem prostoru, v naročju gorjenjskih planin zrasla ljubka planinska vila, plod našega skupnega dela in žrtvovanja. Naši dobri kmetje in delavci so v najtežjem času pokazali smisel za napredek, občemu pa vsem nezaupnežem in omahljivcem dokazali, da za izobrazbo ni nobena žrtva prevelika. Naša obmejna mladina, ki hodi kilometre daleč v šolo, je zdaj dobila streho in dom, kjer se bo mogla krenkele razvijati za lažje naloge v naši narodni bodočnosti. In to je bil tudi namen našega dela. V nedeljo, 18. oktobra bomo šolo slovesno odprli. K slavnosti vabimo vse prijatelje šole in mladine. Privedite se bo pričela ob 10 z mašo pred šolskim poslopijem. Ob tej priliki se javno zahvalimo za sodelovanje vsem oblastem, ki so nas denarno podprle, občinski upravi v Železnikih, vsem domačim prebivalcem, ki so kakorkoli pomagali in še posebej našemu predsedniku kraj. šol. odbora Trdinu Blažnu, ki je ves čas stavbo delo modro in poštvalno vodil. V imenu mladine: vsem Bog plačaj!

Ivanje selo-Unee. Letos smo praznovali slovesno žegnanje sv. Hieronima v nedeljo, dne 4. oktobra. Ta prijazna podružnica je bila nekaj

zelo obiskana božja pot. Cerkev stoji na prijaznem hribčku in je lepo vidna iz vlaka, ki vozi proti Rakaku. Le škoda, da je bila še več let zanemarjena. Zaradi zemlje, ki je na zunanji strani precej visoko segala, je prihajala vlaga na notranji zid in na cerkveni tlak. Zaradi višje sta zelo trpela oba oltarja. Že lanske leto so vaščani zunanji zid odkopali. Napravil se je letos ob zidu krog in krog betonski žleb in nekaj žlebovja pri strehi, da se more voda odtekat. Vsa zunanjšina cerkve s stolpom vred in vsa notranjšina je bila letos prenovljena, da je cerkev kot nova. S težavo so vaščani spravili skupaj nekaj prispevkov, ker je težko za denar. Med popravljanjem pa se je izkazalo, da so bila potrebna še nekatera popravila, ki prvotno niso bila predvidena. Zelimo, da bi obiskovalci cerkve pomagali s kakim darom.

Baka pri Krškem. Po večletnem bolehanju je v Podulcih umrl Janez Salmič. Večna luč! — Kar čez noč se je preokrenilo vreme. Na Gorjančih smo že videli sneg. Mrz je tudi nas že obiskal. Trgavec, katere se veseli mlado in staro, je bila letos dokaj različna. V nekkih vinogradih je bilo več, v mnogih pa precej manj kot lani. — Da so vedeli in hoteli, naj verjame, kdor hoče in more, da znaga pri občinskih volitvah. Zajemnica, zahtujejo sedaj ljudje iz »generalštaba Maškovec«. Pri bodočih parlamentarnih volitvah bodo pa

Limbarski:

L A Ž

Kraljestvo teme ti je domovina,
vseh pekla je tvoj nesrečni oče,
vseh glavnih grehov si prevzeta mati,
reznica bridko nad teboj se joče.

Ostuda ei, hudobna in strupena,
vse krak-lažnik se je spremenil v kačo;
vsem, kar s močjo ni dalo se izvesti,
dosegel je s lažjo in pa z zvijačo.

Hinavščina je tvoje oblačilo,
in podlost staro te naziva znanko;
kot piščka vrag te vodi na verigi,
ko bližnjemu skriva nastavljaš zanko.

Zaman se skrivaš v blato pred reznico,
še sije luč, ne boš še zmagovala!
Ne boš še narodom gospodovala,
dokler reznica svetu bo sijala!

njim »vele ročec«, pravijo. To upanje pa jim že pustimo za sedaj. Na uho pa povemo, da »šandarski« volitev ne bo več. Zato pa tudi Mašek pri nas zastoj lovi.

Školja Loka. Ker je zlasti okoliško kmetstvo prebivalstvo pokazalo veliko zanimanja ob ustanovitvi krajevne protituberkulozne lige v Školji Loki, je prav, da tudi v »Domoljubcu« od časa do časa radi navezavanja tesnejših stikov med ligo in njenim članstvom poročamo, kako se liga razvija. Liga raste, dela, predvsem nabira flane. Brez članov ni organizacije. Vsi, ki količkar morejo, se morajo včlaniti. Za to izdani denar ostane v kraju in bo nosil bogate obresti. Pri nabiranju članov se so pojavile zapreke: manjka sposobnih, živahnih, poštvalnih poverjenikov. Če bi imeli še kaj poverjenikov kakor sta gospa Korbič iz Skofje Loke in G. Bakšič iz Reteč, bi šela liga gotovo še tisoč članov. »Generalštab« na začetku leta 1936 imel voljivo število 200 članov. Ljudje žutijo, da je to dobra stvar in radi pristopajo, le govabiti jih je treba. V kratkem bo redni občni zbor, kjer se bo izpolnil odbor. Določili bomo tudi načrt liginega dela. Vsak bo lahko povedal svoje misli in želje. Treba bo denarja in zopet denarja kakor za vojsko. Redno doteka denar iz članarine. Cimvet bo redno plačujočih članov, temveč sredstev bomo nabrali za borbo proti jetiki, ki ni nepoznana med našim kmečkim prebivalstvom, kaj šele med delavstvom.

Stanga pri Litiji. Letošnji jesenski romarski shod pri sv. Antonu v Stangi ne bo 25. oktobra, ampak en teden prej, torej 18. oktobra.

Dole pri Litiji. 70 letnico rojstva obhaja letos g. Venceslav Filler, duh, svetnik in župnik v Doleh pri Litiji. Že 37 let bo, odkar je bil nameščen na teško hribovsko faro. Večino te dobe je moral opravljati dušnopastirstvo za dva. Veliko je molil za svoje farane, in marsikaj je tudi pretrpel v svoji težki službi, posebno v zimskem času. Hvaležni farani bi radi tudi na zunanji pokazali vdanost in proslavili njegovo 70 letnico, pa v svoji skromnosti jubilarji o tem noče nič slišati. Kljub temu smo mu priredili na predvečer njegovega goda podoknico. Pevski zbor in domača godba sta nastopila in izvajala po nekaj pesmi. Da ljubimo in visoko spoštujemo svojega dušnega pastirja, se je pokazalo tudi naslednji dan pri maši, pri kateri je bila prav občina udeležba. Četudi je bilo zelo zgodaj zjutraj in je tudi močno deževalo. Če se kdo žrtvuje za nas, je naša dolžnost, da tudi mi kaj za njega žrtvujemo. Bog živi in ohrani našega jubilarja še na mnoga leta!

nas komaj deseti del te sile, s katero smo prekorčili Donavo?»

»Odpadle so samo neizvezbane čete,« se je vmešal Rudlib.

»Dovolite mi, naj konča,« je opomnil Servij.

»Ošli so tudi Buri,« je govoril Vilibald, »in silal sem včeraj v taboru Kvadov in kraljevskih Markomanov glasove nevolje. Vojak zre s skrbjo v negotovo jutro, ki prinaša osveto Rima. Tlačil ga tišina, ki ga obdaja povsod in se skriva v njej zagata. Prišle so vesti, da se podaja sam imperator proti nam na boj.«

»Te vesti so prinesli bojazljivci, pripravljeni vsak čas bežati,« se je zopet oglašil Rudlib med splošnim smehom gospodov.

»Vilibald še ni končal,« je zopet opominjal Servij.

»Nabrali smo ujetnikov in plena toliko, kot noben naših prednikov,« je razlagal Vilibald in jezno pogledal Rudliba, »prestrašili Rim za dolgo let in ovekovečili slavo našega orožja. Ali ni boljše, da se vrnemo domov kot zmagovalci, ker ne vemo, kaj pripravlja za nas neznano jutro?«

»Ali ste končali?« je vprašal Servij, ko je Vilibald utihnil.

»Moj strah mi je narekovala ljubezen do naših žen in otrok, okrutno bi se namreč maščeval nad njimi imperator, ko bi jim zmanjkalo moč in očetov,« je še pristavil Vilibald.

Servij pa se je obrnil k ostalim gospodom in rekel:

»Naj vas prisega, položena v moje roke ne zadržuje od premišljenega koraka. Ako se je skrb za dom in družino ukrala v vaše srce, bom razkopal tabor in se umaknil za Donavo, da počakam v naših gozdovih, dokler se ne naučite več zaupati v svoje sile. Govorite odkrito. Ne bojte se mojega srca.«

Pritajeno mrmanje je šlo od gospoda do gospoda sporazumevali so se polglasno. Potem

pa je stopil Rudlib s konja in povedal v imenu načelnikov:

»Znaga vas je doslej spremljala, knez, in vas ne bo zapustila, četudi bi mi sami ostali v rimski pokrajini. Tako mislimo. Vodite nas, močni zaradi našega zaupanja in naše pokorščine. Ako bi pa bogovom dopadlo vreti našo krvavo glavo pod noze umeratorja, poginemo z vami. Ta pa,« pokazal je na Vilibalda, »naj se vrne domov, da pozabi v naročju žen napore neljubne vojske.«

Glasien jek mečev je potrdil Rudlibove besede.

»Živijo knez!« so zaklicali glavarji.

»Spomin potomcev naj vam poplača srčnost in zvestobo,« je rekel Servij in obrnil se k Rudlibu, je ukazal:

»Plemeniti Rudlib bo ponesel moje vest kralju Nadomarju. Jutri ob zori gredo z nami Jazigi in Kvadi po Emiljevi cesti. Čez deset dni bodo naši izstrelki trkali na rimska vrata. Ostali ostanejo pri Ogleju, da dokončajo započeto delo. Po osvojenju mesta, bodo prišli za nami kraljevski Markomani.«

Ze se je Rudlib odpravil, da izvrši knezovo naročilo, ko se je pred sotorom pojavil Herman. Hitel je gotovo z veliko naglico, ker ko je stopil pred Servija, ni mogel spraviti besede iz sebe. Pred mu je lil s čela in prsi so se močno gibale.

»Prinašaš zveže novice?« je vprašal Servij. Herman je pokimal z glavo.

»Nemirate vesti?«

Herman je odpiral usta in lovil sapo.

»Ali so mar Kvadi odrekli svojo udeležbo?«

»Poslanstvo od imperatorja!« je spravil Herman iz sebe.

»Od imperatorja,«

Ta in oni je prebledel, se ozrl nazaj, kot bi čutil za hrbtom prikazen rimske moči.

»Kako poslanstvo? Kje?« je vpraševal Servij. »Zberi misli in govori pametno!«

»Do kralja Vadomarja! Prišli so senatorji z velikim sijajem in prinesli darove od imperatorja. Kneza Jazigo so poklicali. Vsi poglavarji Markomanov in Kvadov se posvetujejo. Imperator obeta odpustanje.«

Herman je govoril naglo in metal novice brez reda.

»Stari,« je rekel Servij in nagubancil čelo. »Ali se mar tudi ti bojiš tega strašila, ki atraši samo bojazljivce in nevedneže? Otri pot s čela in zavej se! Gotovo je poslal Mark Avrelij take slabice, kakor je on sam. Ali ne veš, da pokriva senatorski škrlat samo preperelost in gnoblo?«

Izbiral je nalašč zaničljive izraze, ker njemu ni ušel utis, kakršnega je napravila novica o poslanstvu cesarja na germanske gospode. Prestrašila jih je, uničila njihov pogum.

Tako je torej mogočen vtis sile, ki sloni na uspehih celih vekov, da celo tedaj očara, kadar izginja njen blesk, kot lunin ob zahajajočem soncu.

Servij je čutil veliko nevarnost, ki je nenkrat grozila njegovim nakanam. Poslal je Vadomarju darove. Oni so dobro vedeli, komu in kaj bodo govorili. Njega so nalašč izpustili...

»O, neumni stavec,« je rekel, »Tebe slepi odpustanje imperatorja, ki se zabava v zlati palači s praznimi pogovori, mesto da bi prišel z vojsko, s takimi slabici, kakor je on. Tebi je treba njegovega odpustanja. Tebe so legionarji vkovali v sramotno železje, ti zadržali vrv okrog vratu in te gonijo na trg sužnje. Ti si pobit, ranjen, onemogel, edini med tisoč sovražnikov; zlomili so ti roke in strgali orožje. Tebe, bednika, teš laskavi nasmeš srečnega zmagovalca. Ti boš s hvaležnostjo lizal roko, ki te gladi, mesto da bi udarila, do česar je dobila pravico, srčnost in moč. O, neumni stavec!«

»Odpustite, gospod,« je zdihoval Herman. »to je tako nepričakovano prišlo.«

Boj za naše občine

Medvođe. Priprave za obč. volitve so zelo živahne. Naše ljudstvo je postavilo za nosilca liste JRZ Franca Kokalja, posestnika iz Gorizna. Ponavljamo, ljudstvo ga je postavilo. Ponokod ga namreč ne postavljajo ljudstvo. Franc Kokalj je mož znatja in poštenjak. Radi njegovega kremenitega znatja je moral že mnogo pretrpeti, tudi ga je vrgla vlada JNS iz občinskega odbora. O njem vsi jasno vemo, kaj je bil in kaj je. O nasilju gospodarske liste pa ne vemo, kaj je. Savi pravi, da ni nobene stranke, ker mu je le za občinski blagor, mi pa vemo, da je odbornik JNS za Medvođe. Mož zelo rad shode prireja in veliko govori o dobrem gospodarstvu, vselej pa pozabi povedati, da je lahko gospodariti, kar mu je dr. Korošec oziroma vlada JRZ poskrbeli, da se je vrnila občini več let zamrzjena občinska naklada v skupnem znesku čez 130.000 Din. Komu tedaj hvala, njemu ali dr. Korošcu? Ne povzpa, da bo takega dobrega gospodarstva vsled razširjanja kmalu konec, da bo treba potem zvišati občinske naklade. On pravi mogočno, mi ne potrebujemo podpore vlade JRZ, mi hočemo le, da smo pred zakonom vsi enaki. Ne pomislil pa, da ima občina Medvođe velike potreb, ki se jih more rešiti le z vladno podporo. Njegov prednik je drugatje govoril. Občina Medvođe ima mnogo občinskih potov, v kratkem času jih bo imela še več. Treba bi bilo zvezati cesto v Ločnici z ono ki bi prišla na Sv. Katarino iz Dobrove, zvezala se bo, če bo vlada pomagala, prositi bo treba vlado za branilne škarphe ob Savi, prositi za reže živil itd. A naš sedanjí občinski predsednik vsako vladno podporo prešerno odklanja, kakor je izjavil v nekem vabilu na volivce. Zato, volivci, razsodnost in pamet! Kdor ob volitvah veliko obeta in se trka mogočno na svoje prsi, ostane le pri obljubah in ne pri dejanju. Mož se spozna po delu, ne po jeziku. Zato vsi za listo JRZ, ki jo vodi Franc Kokalj.

Medvođe. Nosilec gospodarske liste je priredil preteklo soboto zvečer volivni shod v Medvodah. Tako je navdušil s svojimi govori volivce, da so klicali: Dol s farji, postrelimo jih! S takimi shodi ne bo dobil poštenih volivcev. Ljudstvo ni tako nerazsodno, da ne bi spoznalo, kakšna je stranka takih volivcev, in kakšen je tisti, ki jih vodi. Le pokažite še večkrat svojo pravo barvo, da bomo vsi lahko spoznali, kdo se skriva pod nedolžno »gospodarsko« listo. Sicer pa itak vemo, da gredo

pri teh volitvah skupno zastopniki kapitala in fašizma (JNS) in skrajni marksisti.

Grosuplje. Če stopiš pau na reop, zavili. Naši nasprotniki so se proti pisanju »Domoljub« oglasili v nedeljskem »Jutrac«. Če je dopisnik »Jutrac« zadovoljen, da se razgovorimo še o morali, se prav radi spustimo tudi na to polje. To se bodo silisale prav »čedne« moralne zadeve. »Jutrovim« pristabem pa so pri nas ure štete, ker jim lastni

Bogokletstvo rdečih v Spaniji. Rdeči so kip deteta Jezusa oblekli v delavsko obleko, mu dali v eno roko revolver, v drugo pa rdečo zastavo in ga postavili kot prometno znamenje na cesti.

ljudje obračajo hrbet. Čimprej pride do komasacije občine, prej bomo imeli volitve in tem prej bo režima JNS na Grosupljem konec. O gasilski četi »no še povedal svoje in še bomo. Nekaj novega smo pa zvedeli iz »Jutrovega« dopisa, da mislimo gasilsko četo premeniti v prosvetno društvo. Dopisnik naj bo brez skrbi. Naše prosvetno društvo v kratkem ustanovimo. Ustanovili ga pa bomo kmečki može in fantje. Če druge ni smisla, ga imamo pa tem več mi sami. — Gosp. učitelju Čuku pa priznavamo vse naslove nacionalnega delavca. Se enkrat pribijemo, da je bil pri volitvah, pri katerih je bil g. učitelj komisar, predstavnik naše liste dan pred volitvami zaprt, njegov namestnik pa zjutraj na dan volitev odstranjen. Mi dobro vemo, kako so se vršile občinske volitve 1. 1933. Tudi o tem bomo še govorili. Nehajte pa že godljati o nacionalnih delavcih! V narodni državi je tako godljanje strašno poceni, ker se slavljencu ni treba bati nobenih italijanskih ali avstrijskih fašistov. Pred nacionalnimi delavci JNS pa nimamo nobenega strahu. Prav pa ima dopisnik »Jutrac«, da sedanjemu županu ne sežemo niti do kolena. Tukaj se je pa res zmotil. Nasprotno! Mi celo trdimo, da mu ne sežemo niti do gležnjev. Tudi o tem se bomo še pomenili. Čez prag je bil vržen nekdo drugi, dočim se mi — pristajši JRZ prav dobro počutimo. Županskih kandidatov pa imamo zelo veliko. Vsi grosupeljski magnati bi radi kandidirali na naši listi. Samo hudir je, kdo jih bo volil. JRZ gotovo ne. Sicer se pa med sabo tako »koljemoc«, da bodo neki dan visele na grosupeljskem kolodvoru le še iz nas izdelane klobase.

Moravče. Borba za občinske volitve je živahna. Trije kandidati tekmujejo za zmago v občini. Prvi je Lavrič Ignacij, posestnik iz Hraštja pod Limbarsko goro, moč vseskozi neoporečen, čistih rok, kremenitega znatja in krepke volje, delati za blagor ljudstva. Je nosilec liste JRZ, kateri, upamo, da bo ljudstvo v svoji uvidenosti in spominu na čase nasilja in krivice, ki jih je toliko let moralo prenašati, dalo na dan volitev svoje polno zaupanje. Drugi je bojda Alojzij Cerar, krojaški mojster in gostilničar v Moravčah, ki menda zastopa dr. Mačkovo stališče v moravški dolini. O tem kandidatu smo mnenja, da je moč velikih ambicij, a nespretne politične taktike, ki je sposobna, udariti danes po tistih, s katerimi se je včeraj bratila, in vezati se s tistimi, ki so ji bili leta in leta v želodcu. Zato so ozadja takih kandidatov za načelnega stališča zelo dvomljive vrednosti. Tretji pa je Ignacij Tome, dosedanjí ime-

»Osivel si pod njihovimi prapori, a ne veš, da pošiljajo darove samo tedaj, kadar jih ne morejo nadomestiti z mečem rablja. Ali si kdaj že slišal o poslanstvu k premagancu? K premaganim narodom prihajajo liktorji z nabrušenimi sekirami.«

»Oprostite, gospod.« je prosil Herman. Ni nanj mislil Servij, ko se je norčeval iz imperatorjevega poslanstva. Ko je to govoril je izpod čela gledal na gospodo.

Nasmehnil se je zadovoljno, ker je opazil, da je njegova ugodna igra odzvela z njih počasi čar cesarskega imena.

»O, neumni stavec!« je ponovil za njim Rudlib. »Po neumnosti si nas prestrašil. Ne premaganci, ampak zmagovalci delijo milost in odpustanje. Drzen je ta tvoj imperator.«

»Nad Rim, nad Rim!« so zaklicali glavarji.

»Ali slišite?« je govoril Servij z zvišenim glasom. »Božanstveni imperator, gospodar sveta, vam obeta odpustanje! Premislite se in dobro preudarite! Se ima čas.«

»Nad Rim, nad Rim!« so odgovorili glavarji.

Torej dobro, gremo jutri nad Rim, toda poprej se še sam pogovorim s poslanca tega mogotca, ki grozi zmagovalcem iz varnega skrivališča. Ti lisjaki imajo gladke jezike. Znali bodo pregovoriti kralja Vadomarja, da mora biti hvaležen za cesarsko milost. Za menoj plemeniti gospodje!

Ko je zajahal konja, se je nagnil in zašepetal Hermanu na uho:

»Jazigi in naši ljudje naj bodo vsak trenutek pripravljeni na boj. Ti z mojo konjenico se premakneš k Vadomarjevemu taboru in boš čakal na znamenje. Ko bom zatrobil v rog, boš skočil s konjenico pred sam kraljevski šotor. Ali me razumeš, stari?«

»Razumem, gospod.« je odgovoril Herman. »Na vojski človek nikdar ne ve, kdaj in kje brzigne izdajstvo svoj strup.«

»Izvrši hitro in tiho.«
»Vse se bo izvršilo na povelje.«

*

Pred šotorom kralja Vadomarja so stali štirje stoli z naslonjali. Na enem, pregrnjenem s škrlatnim suknom, je sedel vladar Markomanov, moč v moči svojih let, s krono čez čelado, ograjen z dolgo suknjo, obrobjeno z dragoceno kožuhojino. Nasproti njemu so sedeli trije rimski senatorji, odposlanci Marka Avrelija.

To častno skupino je obdajal obširen venec glavarjev posameznih kvadijskih in markomanskih plemen. Tudi knez Jazigov se je odzval.

Ko se je Servij združil s svojimi gospodi, je ravno končal senator Pizo svoj govor v germanskem jeziku.

»Božanstveni imperator,« je rekel, »je vedno gojil za te, mogočni kralj, ljubeznivo prijaznost in želi še nadalje obdržati razmerje, ki je bilo sklenjeno z nami še za velikega Marboda. Ker je prišlo do naše vednosti, da tvoje države ne zadostujejo za preživljanje celega naroda, zato se stinja božanstveni imperator v svoji milosti s tem, da odpre za gotov del tvojih podanikov nad donavsko provinco ter dovoljuje tudi Kvadom, da se okoristijo s to dobrot.«

Umolknil je in se pazljivo ozrl okoli. In ko mu je odgovoril šepet zadovoljnosti, ki je šel od moža do moža, je nadaljeval:

»Ko bo odstranjen ta kamen nesloge, ne bo med nami povoda za obmejne spore. Mi se vrčemo v Rim, polni sosedskih čustev za vas, vi pa se vrnete za Donavo s tem prepričanjem, da dobite v nas vedno zaveznike, ki radi svestujejo in pomagajo. Pomoči vam ne odrekamo v primeru, da bi vas potujoči narodi zopet nadlegovali. Pa tudi naše dobro zahteva, da živimo med seboj složno in se branimo s skupnimi si-

lami proti navalom severnih divjakov. Oni groze tako vam, kakor nam.«

Vedno glasneje je bilo šepetanje zadovoljnosti in vedno več prijaznih oči se je obračalo na senatorja.

Kajti njegove besede so v resnici odstranile vsak povod za daljšo vojno. Saj so prekoračili Markomani Donavo, prisiljeni od severnih narodov, ki so iskali novih bivališč. Naj se razlijejo vsi veletoki ubožnejših plemen na cesarske province, pa bo potem zopet nekaj časa mir. Imperator si bo že znal pomagati z omahljivo družaljo bohe, kakor s pobratimi. Vpreže jih v jarem za navadna dela, pa jim ohladi vročo kri.

Tako so premišljevali markomanski gospodje, ki so bili že naveličani dolge in utrudljive vojne, toda Servij, ki je videl uspeh zvite rimske politike, se je grizel v spodnjo ustnico. Ponosita stavba, ki jo je on zgradil, se je rušila v razvaline.

»Vedno sem si želel odlične prijaznosti božanstvenega imperatorja,« se je zdaj oglasil kralj Vadomar, »in zato sem mu hvaležen, da si je sam zamislil skleniti mir. Ako božanstveni imperator sprejme na svojo zemljo nezadovoljne Markomane in Kvade, radi sklenemo z njim stalen in trden mir. Glavarji plemen, ki so podložni mojemu žezlu, bodo držali besedo.«

»Držali bomo, držali,« so klicali od vseh strani:

Senator Pizo, čuječ, suh, zviti, z jastrebovo glavo, spredaj piefasto, se je globoko nasmehnil in se sporazumel v očeh s svojimi tovariši. Ni se nadejal, da bo tako hitro zadeva urejena. Saj je prišel do zmagovalcev.

Nategnil je prezirljivo ustnice in rekel: »Kot znak naše odkrite prijaznosti vas prosi božanstveni imperator, da izročite v njegove roke bivšega prefekta legij, Servija, da bi no bilo te izdajice več med nami in vami.

novini in rakodno po JNS-arskih metodah izvršeni moravški hupan, ki ga dobro pozna ojača in harka slovenska domovina. Je našel liste prolele JNS in v svojih volivnih prižigalnih okrajih neomaren. Na raznih skupnih zasedanjih za poveljene ljudi namenjanih sestankih izbira okrog sebe vedno ovčice, vdanih pa najpe vnos ljudi kak in zaprejo in nevesti konci, ki se mu upa pokazati otro raga. Tak sestanek je bil 27. septembra tedi v Krasnah, na katerem je g. kandidat pokrzal pravo lica. Obregali se je celo ob pokojnega Janca Berganta, moša, ki mu je ob njegovem življenju s tega sveta moravška dolina in kvalitetnosti in primarnosti našelno nadela naslov »čista moravške doline«, moša, ki je ekoni desetletja užival vzponje in do čisto, ki se je izkazal spretnega in izkušenega gospodarja tako doma, kakor v občini, moša, ki je bil slehernemu, ki je pri njem iskral pomoči in nasveta, ne glede na prepričanje in politično pripadnost iskres svetovalec in doborosni pomočnik, moša ki ni bil sposoben skriviti kosu samo las ali mu celo storiti krivico, kakor jih je bil na vseh svojega življenja sam v toliki meri doležen. Se se bomo povrnil k raznim vašaštam, s katerimi tako živahno opina okrog sebe in krmi svoje pristaje s njimi, še k velikim delom, ki jih je izvršil za moravško dolino in mu na diani pokazali, da je njegovo besedičenje po raznih stodi in sestankih njegov oguljena basen s sraki in papoveru perja. Tudi se bomo le povrnil k delom za moravški kot res našelni moš, ki jih je danes on predstavil ljudem kot nespretno gospodarje, ki so napravljali javno premoženje in razmetavali denar. Kdor ima spretno računati s hitro posabljivostjo in alatom sloveškim spominom, lahko opieta s raznimi demagogičnimi gošmi pri kratkovidnih pristajkih, toda v te agitacijske metode bomo odstrili s točnimi dokazi, ki bodo posvetili v gubino takega volivnega postopanja, s katerimi tudi okrajni sportivno delo in upelbo njegovoga peševanja v Moravah. Za danes toliko, naprej pa le kaj, da nikomur ne bo dolgias.

Vodice. Volivna borba se bice na vsaj črti. Do nedelje sta bili predvideni dve listi, ta dan smo dobili le še trebo, in sicer sicer nepolitično »gospodarsko«. To kisto so sestavili sam »kristinski značaj«, ki se im politika gabi v dno duše. Res so se za časa JNS politično ekspozicij, koda jedni so bili »zapleteni«. Sedaj je sploh več ne priznavajo. Posebno menega terorja ne. Tega vrši samo jugoslovenska radikalna zvezdica. Ta bohtas ljudi, ali moče v več, strela in kaj vemo kaj

bel Zanimivo jih je bilo poslušati, nikdo ni bil pristal JNS. Vpsali in nodelovali so le, ker so hotele budstva dobro, to je iztrežili iz naroda vsake političnosti. Zelo so ovirali tedni sestanke klerikalcev, im zmož službe, igrali iz rok njihove ustaslove in jih s tem uničevali, ker sami niso moči dovolj delovnih ljudi št. Toda JNS več ne priznajo, zato niso bili meni člana. Pod silo tedanjega paše Jozo Ravljana, predsednika okrajne JNS, se je moral naš kandidat vpsati, ker bi mu sicer vzaš prod terorjem sedanje IRZI. Ne upajo skilčevati sestankov, četudi se ni bil niti eden preprečen, je pravilno mora biti prisiljen oblostem. Saj so in za jona naredili JNSorji. Na nedeljskem sestanku, ki je bil javno razglašen za vso občino, je bilo udeleženi vseh skupaj 29, reci devetindvoaslet volivcev, to se pravi 5%, skupno s klerikalci, ki so prišli »sejel razdor«. Toda pustimo stare grehe in tudi one, ki so jih delali, četudi imajo na čelu liste moša, ki se mu ničesar ne očita, saj je postavljen na to mesto le za vabo, kajti brez nje bi se šlak vsi volivci z onusom obrnili od njih. Vi zvezdni volivci občane Vodice pa glasujte vsi za kisto IRZI, katere posetec je lenko Jerka. Saj go se vsi poznamo kot neselbnege delavca na gospodarskem kot na političnem polju, saj je že mnogim pomagal. Pa se ne bo delalo, ako bomo imeli na čelu občine moša, ki pozna potrebe občine in zna za njo tudi pri uradni potkrali. Res je, da se nikdar vsem ne more usreči. Posebno vodilnim občanom in po godu, da bi bil hupan izven sedeža občine. Zazerkat moramo postojati, saj sedaj občine ostane kot je, to se sploh ne da spreminjati, ker občini ne bo ne bo pristala. Pribeemo se kakrat: Na dan volitev glasujmo vsi za listo IRZI, katere edina nam jamči lep uspeh in procvit občine, obenem nam pa tudi

Ko je bil francoski modroslovec Voltaire iz čisto brez vere, je nekoč napravil s svojimi učenci izlet k lepemu razgledu v okolici Pariza. Bil je dobre volje in eden izmed občencov je iz navdušenja do ničelja zapisal v spominski knjigo besede: »Stari Bog je mrtev — Voltaire naj živi!« Što let pozneje je mladi Lamentan bral te besede in poleg njih zapisal: »Voltaire je mrtev — stari Bog pa bo živel vekomaj!« (Dr. M. Opeka, Za resnico.)

jamči, da se nikdar več ne povrnejo časi, ko so po vseh kričale volje: »Mi smemo vse, vi se nih ne smete izkazati, kar se je godilo še pred nedavnim časom. V tej toliki so bile tudi osebe iz nedeljskega sestanka. Toda danes so raznočajniši »nadstrankarji!«

Loški potok. Do dolgi dobi JNS stranovalec, ki je v Loškem potoku držala še prav posebno, so se približale svobodne občinske volitve. JNSorji so svojo firmo prefarbali in se danes imenujejo »Moškova lista«. Povemo občinarji, da Mošek slovenskih JNSarjev prav nič ne mara, čeprav se ponujajo sedaj ljudem pod njegovo firmo. Delah so začeli s prevoro. Do Retih se nikdo lovil podpis za drugega nosilca, kakor ga smučkovci v resnici imajo. Ko so Retičani za prevoro zaznali, so svoje podpise preključevali z glasnim protestom. S to sleperijo občinarji šlo. Začeli so bežati naše delečve, da ne bodo na Hrvaškem dela občine, če bodo volili IRZ. Pa tudi ko se im ne bo obneslo. Povemo našim volivcem, naj se ne dajo strašiti, da ne bodo dobili dela na Hrvaškem. Kdor agitira s takimi grožnjama, pride lahko v likno in sam ne poudi na Hrvaškem. Da, sedaj so za pet svobodne volitve in svobodno laško volite. Časi Marušica in Placetia in ostalih JNS prepajalcev so minli. Zavedajte se svobode, ki jo vam daje nova vlada in pogumno volite IRZ, katere nosilec je Bartol Franc — Bertek — na Hribu. Zmaga je zvezdnim volivcem zagotovljena. Dne 4. oktobra — sedebo popoldne — je predsedil IRZ svoje volivni shod. Na shod se prišlo okoli 300 volivcev. Prvi je govoril g. Fr. Demšček iz Ljubljane. Govornik je opozoril na centralizem, ki je Slovencem tako zelo škodoval. Spravljal je bil z glasovi naših bivših liberalcev in Pučevcev l. 1921. Ta centralizem je Slovenca gubil celih 16 let. Inko da smo danes v taki revščini. V prvi luči je pokazal »kudsko fronto« in komunistem, ki se v njej skrivajo. Samo na stradalno Rusijo pogledimo ki je nabogatejša zemlja Evrope, pa so jo komunisti privedli tako daleč, da danes ljudje v Rusiji v masah umirajo. Nesrečen je kmel, nesrečen je delevec, družine umira. Pogledimo samo španske razvaline in grozote pobote nedolžnih ljudi, ki so jih komunisti povzročili im strah, ta lahko presodimo, kaj tudi nas čaka, če se politično speliš z lepimi frazami raznim frondarjem in mačkovecem. Skrajšane politične frime škro raznovrstnih odjev, da se pod nami skrivajo. Kdor ima čisto pretelost in politične namene, se tudi svojega imena ne skriva. Govornik je govoril

W. Husnik — I. O.:

Pravljice

Toda vse to ni nič pomagalo, kajti Fatma je kmalu v naročju žensk izdihnila. Ko je Thiuli čul, da je umrla, je zapovedal, naj bi napravijo rakev — ni mogel namreč trpeti mrlica v hiši — in jo odneso v grobišče. Nosčli so rakev prinesli tja, jo hitro postavili na tla in potegnili, zakaj slišali so, kako med ostalimi rakvami nekaj sloka in zibruje.

Mustafa, ki se je bil za rakvami skrtil in od tam nosobe krste v beg zapodil, se je sedaj dvignil in prikral svetilko, ki jo je bil v ta namen prinesel s seboj. Potem je vzel stekleničico, v kateri se je nahajala oživljajoča tekočina, in je dvignil pokrov Fatmine krste. Toda kako se prestrašil, ko pri svitu svetilke nagleda čisto tuje potene. Ne sestra ne Zornida ni ježala v krsti, ampak neka popolnoma druga deklica. Dolgo je trajalo, preden si je opomogel od tega novega udarca usode; slednjih premaga nsmuljenje jena. Odpre stekleničico in ji počasi vlije tekočino v usta. Začela je dihati, odprla oči in se dolgo trudila, da bi razbrala, kje je. Naposled se zave, kaj se je zgodilo, vstane iz krste in se vrže Mustafi k nogam. »Kako naj se ti zahvalim, dobrotno hitje,« vzklikne. »ki si me rešilo iz strašne smrti!« Mustafa ji prestriže njeno naklivaljevanje s vpraskanjem, kako se je zgodilo, da je rešena ona in ne Fatma, njegova sestra. Deklica ga strme pogleda. »Zdaj sede razumem svojo rešitev, ki mi je bila prej uganka,« je odgovorila. »vedi, da so v osem gradih mene imenovali Fatmo in meni si dal svoj listič in rešilno pijačo.« Brat ji nato vohi, naj mu poroča o njegovci sestri in Zornidi, in irve, da sta obe

v gradu, da pa jima je dal Thiuli po svoji navadi druge imena; kibejo jo sedaj Mirza in Nurmahal.

Ko Fatma, rešena sunitja, vidi, da je moj brat zaradi te zmote silno potr, mu začne dajati pogum in odjubi, da mu bo povedala, kako bi bilo vendarle mogoče obe deklici rešiti.

To zbudi njegovo pozornost in zmova je prišel upati; prosil jo je, naj mu razodene, kako bi bilo to mogoče. Tedaj pravi Fatma:

»Sicer sem komaj pet mesecev Thiulijeva sunitja, vendar sem takoj od začetka mislila na rešitev, toda za mene samno je bila pretežka. Na notranjem grajskem dvorišhu si gotovo opazil vodnjak, ki bruha vodo iz desetih cevi. Ta vodnjak me je nabel namati. Spomnila sem se, da sem videla slišnega doma pri ožetu; tam dovaja vodo prostoren vodovod: da bi torej izvedela, ali je tudi ta vodnjak tako zgrajen, sem nekoč pred Thiulijem hvalila njegovo lepoto in vprašala, kateri mojster ga je napravil. »Ar sam sem ga zgradil,« je odvrnil, »in to, kar tukaj vidiš, ni prav za prav nič; a voda prihaja semkaj najmanj tisoč korakov daleč iz nekakega potoka in tebe skozi majhen obokan vodovod, ki je tako visok, da šlovec lahko v njem stoji; in vse to sem jaz sam dolečila. Ko sem to slišala, sem si besno bežala, da bi se na trenutek imela moč moša, da bi mogla odstraniti en kamen iz vodnjakove strani, potem bi lahko bežala, kamor bi hotela. Zdaj pa ti bom pokazala vodovod; sklenej lahko prideš ponoči v grad in one osvobodiš. Toda imeti moraš še najmanj dva moša s seboj, da boš kos sunitjem, ki čuvajo senal ponoči.«

Tako je dejala Fatma; moj brat Mustafa pa, čeprav je bil že dvakrat pretvarjen v svojih nadah, se je

RAZNO

Pa 40 letih je prišel slova. Pri sodniku v Zemlja se je igralo vedarno neki Števan Vlahavljavec iz Dobanovec, star nekaj nad 40 let. Ispovedal je sodniku, da je pred 40 leti nadvil svojega tovarnika-pastirja Viktorja Negrova. Na jali sta se sporela in Števan je pejel za tri. Zatradi pomazanje dotanov pa je bil pri sodniku opoizden. Vendar ga je vseh 40 let grnila slaba vest in nčaj se je odločil mora stajati pred sodniko in prejeti potok.

Zdravnikov odgovor. — Neka bogata, a zelo skopna dama grela na cesti zdravnika. V priokovnem, da dobi brezplačno zdravniško nasvet. V vpraša: »Kaj naredite, če opod doktor, če se prehladina?« Zdravnik: »Če že ne kašljam pa vsaj kiban.«

Pet minut. Maj jela kmotil: »Kje je moj brat?« Slišnila: »Pred dvema urama je odšel za pet minut k svoji mami.«

»Kje pa bosta sedaj švili, ko ste obe blekli srečno onotčili?« Moja dva zeta se oba v tem

to, da so ga ljudje napeto poslušali. Spoznali so, kaj je komunizem. Govornik je žel splošno odobrovanje in zahvalo. Kot drugi govornik je nastopil g. Skuli, župnik iz Dolence vasi, ki je obračunal z domačimi JNSarskimi strahovalci in mogočniki. Nekdaj tako glasni in oblastni mogotci so se danes umaknili v ozadje in pošljijo druge hlapčiče v žerjavico po kostanj. Oni že vedo, zakaj so se umaknili. Pa tudi nam ni neznan. Časi se spreminjajo, ljudje marsikaj prenesajo, toda krivice in ponižanja ne pozabijo. G. svetnik Skuli je v temperamentnem govoru opogumil in navdušil naše moške in fantje, da bodo šli neustrašeno kot en mož voliti JRZ listo. Za svoj govor je žel navdušeno priznanje.

St. Lambert, Občinski volitev 26. oktobra v naši občini ne bo, ker moramo počakati na prekomunizacijo občin, ki obstajajo za enkrat v tem, da se ta območja naše občine izločijo vasi: Podbukovje, Laze, Siroka Sot, katere pridejo pod občino Vače. Kamor spadajo po vsem svojem značaju. Akt o izločitvi je že v Belgradu, kjer se dnevno pričakuje rešitev. Kako bo potem z obranitvijo preostale občine, je za veliko vprašanje, katero se bo rešilo tako, kakor bo ljudstvo želelo, ne pa kakor bodo sklenili dosedanjí občinski mogotci pod vodstvom poslanca Mravljeta. Na intervencijo predsednika okr. organizacije JRZ v Litiji Hinka Lebingerja je ban dr. Natlačen odobril kredit din 10.000, katero vsoto je tudi že prejela občina St. Lambert, da se nadaljuje s popravilom in razširitvijo občinske ceste I. reda Čolnšče—St. Lambert. Režijskemu odboru stojita na čelu zavedna moža Ciril Baš in Plank Anton. Sedaj so zaposleni dela in zaslužka potrebni fantje, ne glede na to, kateri stranki pripadajo. Menda bo tudi v naši hribčki občini srečala pamet ljudi, da bodo končno znali ločiti dobro od zla, svobodno vlado od nasilnega, protiljudskega režima.

Dole pri Litiji. Dolgo smo čakali, da se popravi velika krivica, ko je prejšnji protiljudski režim na zahtevo nekaterih neodgovornih ljudi storil s tem, da je ukinitil našo občino ter jo priključil Sv. Križu pri Litiji, kamor smo imeli do 8 ure hoda. To so prejšnji vlastodržci storili iz maščevanja, ker smo v časih nasilja trdnj, neomajno in zvesto stali za našim voditeljem dr. A. Korošcem. Snj nam je prejšnji glavar Podboj večkrat prigovarjal, da se zapišemo v JNS stranko, pa bomo občino ohranili. Ker pa tega nismo hoteli storiti kot značajni in zavedni možje, so nas na pritisk JNS s privoljenjem poslanca Mrav-

ljeta, za katerem stoji v Litijakem okraju par odstotkov volivcev zvelj občno. Sedaj nam je krivico popravil naš voditelj dr. Korošec ki nam je vrnil samostojno občino, ter jo še povečal s tem, da je priključil iz občine Poljski rdeče vasi: Čeplje, Gornje Jelenje, Plezanske Njive, Mala in Velika Goba z naseljem Gadjne in Ljubelj, katere vasi spadajo itak pol župnijo Dole ter hodijo tudi otroci teh vasi k nam v šolo. S tem je ustrezno naši ljudski volji. Zahvaljujemo se vsem, ki so za to rešitev intervenirali, prav posebno pa za predsednika okrajne organizacije JRZ Hinku Lebingerja. Sosevinja občina St. Jurij pod Kumom je z odlokom notranjega ministra dr. Antona Korošca priključena v Litijaki okraj, kamor imajo ljudje neprimerno bližje, kakor v Krško.

Trebelno pri Mokonogu. Dne 27. septembra je bil političen shod na Trebelnem. Govoril je g. župan Likar iz Kostanjevca. Omenjal delo sedanje vlade, javna dela, odpis dolgov in svobodo. Poudarjal je važnost občinskih volitev. Našel je lastnosti ljudske župana. Govoril je o potrebah občine Trebelno: ceste, šole in pitna voda. Navduševal je volivce za Jugoslovansko zajednico. Bodi-mo složni! Pri nas bosta dve listi. Župan naj bo na Trebelnem. Kako naj zahteva opozicija, da bodo ljudje hodili po dve do tri ure daleč k županu po podpisane in nasvete! Kdor je z opozicijo, je zoper vladno stranko. V Ornuški vasi (Udintji vasi) hočejo šolo in podporo za njo. Pa pravijo, da bodo šli zoper vlado. Podpora bo splavala po vodi. 3 km banovniške ceste naj se zgradi. Tudi to bo šlo rakom žvižgat v dolini in po dolini, ako bodo šli z opozicijo. Vlada gotovo ne bo podpirala onih, ki se bore zoper njo. Nosilec liste Jugoslovanske zajednice je Leopold Grebenc na Trebelnem. Njega volite! On je naš in za vas. Njega bo podpirala naša vlada, ki je močna, pravična in delavna.

Devica Marija v Polju. V Zalogu je te dni pogorel kozolec posestnika Avseca in kozolec njegovega soseda. Domnevajo, da je bilo nalašč zažgano. Pri nas je nekaj ljudi, ki se razen žandarjev nikogar ne boje. Je pa tudi stara resnica, da je zmoežen vsake hudobije, kdor izgubi vero v Boga. Oboževalci ruskih in španskih marksizmov so imeli v nedeljo vinsko trgatavo pri zaloškem Cirilu. Tam so vrтели nekateri brezposelni svojega rojstva težke kosti pozno v noč, kar jim seveda ne zavidamo. Nekdo, ki je bil poleg, nam je povedal, da je bilo vse precej razkošno in bolj podobno buržujski zabavi, kot proletarski prireditvi. Opazili

so na plesu tudi mlade plesalke, ki jih za pohod v cerkev, k zapovedani službo božji, »moge boleč, ta večer pa so bile zdrave in so se vrtele kot trtvice. — Novi občinski odbor je župan g. Keber že zaprisegel. Marksisti so nekaj ugovarjali, češ, da so se proti volitvam pritožili in plačali za ta »špase kolek za 200 Din. Tisti, ki paragrafe bolje poznajo, kot slavni govornik izpod Deben vrha, pa pravijo, da je pritožba neutemeljena in da bi naši marksisti bolje storili, če bi bili postali dva metuljčka ogroženim španskim rdečim tovarišem za — »pulterc. — Ze parkrat so marksistične »frajlet pobirale po hišah denar za »ljubljanke brezposelne«. Te dni pa je ženska iz rdečih vrst prošla po hišah — za podpise. Pravila je, da se nekemu možičku mavajo tla pod nogami. Pri tem je menda krepko nabavljala proti tistim, ki ne mislijo tako, kot ona. Ker je govorila tudi o pijancih, so vsi takoj vedeli, da je marksistka svojo oliko pridobila v kakšni gostilni. "Z denarno zbirko bi komu kaj koristila, za marksističnimi podpisai pa je vneta nabiralka svojemu dragemu tovarišu — zlasti po izvršenih občinskih volitvah — samo škodovala. Zakaj, zdaj tudi v Ljubljani in Belgradu vedo, kakšne barve je na enkrat — ne po mali krivdi sicer skritega, vendar najrazvitejšega duhovnega voditelja zaloškega markizma — »ljuska voljac na ozemlju zaloškega voliča.

Iz naših društev

St. Jurij pri Grosupljem. V nedeljo, 27. sept. je bil občni zbor našega prosvetnega društva, katerega je bil udeležil tudi zastopnik Prosvetne zveze dr. Capuder. Predsednik Bedentič Ant. je otvoril občni zbor, pozdrvil zastopnika Prosvetne zveze ter vse navzoče. Pozdrave so poslali kumu prosvetnega prapora banu dr. Natlačen in kumici učiteljici Ani Galetovi, kar je članstvo pozdravilo in odobravalo. Nato je dr. Capuder imel krasen govor. Govoru so sledila poročila odbornikov, nato pa so bile volitve. Izvoljen je bil stari odbor. Le namesto gđ. Galetove je bil izvoljen Kadunc A., ker je Galetova prestavljena v Leskovec. Z gđ. Galetovo bomo izgubili nenadomestljivo moč za prosvetno delo, kajti ona je z vso močjo delala za procvit društva. Ko je bil najhujši teror na učiteljatvo in uradništvo se gđ. Galetova ni uklonila. Pripravljena je bila pustiti tudi službo in je ostala zvesta ljudstvu. — Popoldanska prireditve, pri kateri je zopet govoril dr. Capuder, se ni mo-

prepirata, eden hoče, da bi živela v Ljubljani, drugi pa hoče, da v Mariboru. »Srečna ste, ker imate tako dobra zeta.« Oh, prav nič dobra nista! Ljubljancan hoče, naj živim v Mariboru, Mariborčan pa, naj kar v Ljubljani ostanem.»

V šoli. Mihec: »Prosim, gospod učitelj, ali je clovek lahko kaznovan za nekaj, češar ni naredil?« Učitelj: »Nikakor ne, Mihec.« Mihec: »Torej vam povem, gospod učitelj, da računске naloge nisem naredil.«

Čebele so usmrtila dva vlomilca. V atenski okolici so nedavno namerali trije možki vlomiti v neko vilo, katera je bila obdana z vrto. Po nesrečnem slučaju pa so v vrto prevrnili več panjev in razdražene čebele so se takoj vsule na njihube goste. — Med vlomilci in čebelami se je nato vnela srdita borba, v kateri sta obležala dva vlomilca mrtva, tretjega pa so morali odpeljati v bolnišnico.

Amerikanski berači se vozijo v avtomobilih: V Združenih državah Severne Amerike živi 25 tisoč beračev in potepuhov, ki razpolagajo z lastnimi motornimi vozili. So to

znova opogumil in upal, da z Alahovo pomočjo izvrši načrt sužnje. Obljubil ji je, da poskrbi za to, da dosepe v svojo domovino, če mu bo pomagala, da pride v grad. Skrbelo ga je samo še to, kje bi dobil dva ali tri zveste pomočnike. Pa se spomni Orbazanovega bodala in obljube, ki mu jo je bil dal, da mu pride na pomoč, kadar bi ga potreboval; zato se odpravi s Fatmo iz grobišča in na pot, da poišče roparja.

V tistem mestu, kjer se je bil preobrazil v zdravnika, si kupi za poslednji denar, ki ga je še imel, konja in nastani Fatmo pri neki revni ženi v predmestju. Sam pa hiti proti hribovju, kjer se je prvičkrat sešel z Orbazanom in pride v treh dneh tja. Kmalu zopet najde ono šotorišče in stopi nenadoma pred Orbazana, ki ga je prijazno sprejel. Pripovedoval mu je o svojih ponesrečenih poskusih in resnobni Orbazan se ni mogel vzdržati, da se ne bi pri tem sem ter tja nekoliko nasmehnil, zlasti če se je zmisllil na zdravnika Kakamankabudibabo. Ves divji ga je bil zaradi izdajstva malega: prisegel je, da ga z lastno roko ohesi, kjer ga najde. Bratu pa je obljubil, da mu bo rad pomagal, brž ko se okrepeča od naporne poti. Zato je Mustafa to noč zopet ostal v Orbazanovem šotoru, z jutranjim svitvom pa sta se odpravila na pot in Orbazan je vzel s seboj tri najhrabrejše možje, ki so bili dobro oboroženi in imeli izvrstne konje. Jezdili so čvrsto in so že čez dva dni dospeli v malo mesto, kjer je bil Mustafa pustil rešeno Fatmo. Z njo so jezdili iz mesta dalje do malega gozdiča, odkoder se je videl Thiulijev grad v majhni daljavi, tam so se ustavili, da bi počakali noči. Ko se je zatemnilo, so se pod Fatminim vodstvom splazili do potoka, kjer se je vodovod pričenal; kmalu so ga našli. Pustili so tam Fatmo in enega služabnika s konji in se pripra-

vili, da stopijo v vodovod. Preden pa so šli vanj, jim je Fatma še enkrat vse natanko ponovila, namreč: kadar pridejo skozi vodnjak na notranje grajsko dvorišče, stojita desno in levo v kotu dva stolpa. Za šestimi vrati, če štejete od desnega stolpa, se nahajata Fatma in Zoraida, ki ju stražita dva črna sužnja. Dobro oskrbljeni z orožjem in železnimi drogi so stopili Mustafa, Orbazan in še dva druga moža v vodovod; pogreznili so se sicer do pasu v vodo, vendar so šli čvrsto naprej. Čez pol ure so prišli do vodnjaka in so tu takoj zastavili železne droge. Zid je bil debel in trden, toda združenim močem štirih mož se ni mogel dolgo upirati; kmalu so napravili odprtino, dosti veliko, da so lahko zložno zlezli skozi njo. Orbazan je šel naprej in je potem drugim pomagal. Ko so bili vsi na dvorišču, so si ogledali stran gradu, ki je bila pred njimi, da bi poiskali označena jim vrata. Toda niso se mogli zediniti, katera so, kajti ko so šli od desnega stolpa proti levemu, so našli vrata, ki so bila zazidana, in zdaj niso vedeli, ali jih je Fatma preskočila ali vstela. Toda Orbazan se ne pomišlja dolgo. »S svojim mečem odprem vsaka vrata,« zakliče, gre k šestim vratom in drugi mu sledijo. Odpro vrata in najdejo šest črnih sužnje, ki so na tleh ležali in spali; že so hoteli vrata zopet potihoma zapreti, ker so videli, da so prava vrata zgrešili, ko se dvigne postava v kotu in z znanim glasom na pomoč zavpije. Bil je mail iz Orbazanovega šotorišča. Toda še preden se črnei prav zavedo, kako in kaj, plane Orbazan na malega, raztrga njegov pas, mu zamaši usta in mu zveže roke na hrbtu; potem se obrne k sužnjem, ki so jih Mustafa in druga dva že deloma povežali, in jim pomaga, da so jih popolnoma ukrotili. Nastavili so jim bodala na prsi in jih vprašali, kje sta

gla vsa izvršiti, ker je nagajal dež. Le skupina kolesarjev se je podala na tekmo in jo kljub plohi dokončala. Najboljši kolesarji so bili Kocman Fr. (1), Kraljič Jože (2) in Mehle Ciril (3). Prireditelj se bo nadaljevala 11. oktobra.

n Zveza fantovskih odsekov sklicuje svoj letni zvezni svet za nedeljo, dne 11. oktobra ob 9 dopoldne. Maša bo v kapeli Vzajemne zavarovalnice. Takoj po maši zvezni svet v posvetovalnici Vzajemne zavarovalnice. Okrožja naj prijavijo svoje delegate pravočasno. Zvezni svet bo po poslovniku Zveze fantovskih odsekov. Podrobna novodila bodo sledila.

RADIO

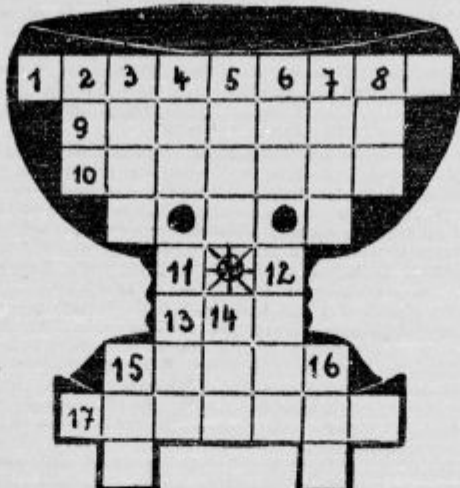
PROGRAM RADIO LJUBLJANA

od 8. do 15. oktobra 1936.

Vsak dan: 12 Plošče, 12.45 Vreme, poročila, 13 Čas, spored, 13.15 Plošče ali orkester, 14 Vreme, borza, 19 in 22 Čas, vreme, spored, obvestila. — **Četrtek**, 8. oktobra: 18 Radijski orkester, 18.40 Slovenščina za Slovence, 19.30 Nac. ura, 19.50 Šahovski kotiček, 20 Večer jugoslov. pesmi, 21.15 Radijski orkester, 22.20 Plošče. — **Petek**, 9. okt.: 11 Prenos iz Oplenca, 18 Ženska ura, 18.20 Orgelski koncert, 18.40 Mladina se mi smili, 19.30 Nac. ura, 19.50 Zanimivosti, 20 Prenos iz Belgrada. — **Sobota**, 10. oktobra: 18 Radijski orkester, 18.40 Avtomobilsko ceste, 19.30 Nac. ura, 20 Zunanja politika, 20.20 Novi športni prerok, vesela zvočna igra, 22.20 Radijski orkester. — **Nedelja**, 11. okt.: 8 Plošče, 8.30 Telovadba, 9 Čas, poročila, spored, 9.15 Prenos cerkvene glasbe, 9.45 Verski govor, 10 Radijski orkester, 11 Prenos odkritja spomenika kralju Aleksandru v Jesenic, 12.30 Plošče, 13.40 Otroška ura, 17 Kmet. ura: Jesensko obdelovanje zemlje in gojenje, 17.20 Ura lahke glasbe, 18.50 Ustoličenje na Gosposvetskem polju, 19.30 Nacion. ura, 20.20 Koroške narodne, 22.20 Rad. orkester. — **Ponedeljek**, 12. oktobra: 18 Zdravniška ura, 18.20 Plošče, 18.40 Kulturna kronika 19.30 Nac. ura, 19.50 Zanimivosti, 20 Koncert Ljubljanskega godalnega kvarteta, 20.40 Plošče, 20.50 Radijski orkester, 22.15 Koncert pesne glasbe. — **Torek**, 13. oktobra: 11 Solska ura, 18 Koncert Radijskega orkestra, 18.40 o islamu, 19.30 Nac. ura, 19.50 Zabavna ura, 20 Prenos iz zagrebške opere, 22.30 Plošče. — **Sreda**, 14. oktobra: 18 Mladinska ura, 18.40 Pravno predavanje, 19.30 Nac. ura, 19.50 Šahovski kotiček, 20 Radijski orkester, 21.30 Narodne pesmi, 22.15 Plošče.

Uganke „Časa“

Navpično: 2 prva žena, 3 del vratu, 4 nek, 5 gora, kjer stoji samostan, v katerem je sv. Sava živel kot menih, 6 nek, 7 povezano žito, 8 lesen drog, 11 kosilo, 12 breg, 14 član družine, 15 hrana, 16 razjeda železo.

Vodoravno: 1 in 17 skupaj: 11 oktober, 9 del kolovrata, 10 ima opojna pijača, 18 pecivo ob žeganju, 15 paznik v ječi.

Rešitev uganke „ladja“

Vodoravno: 2 dan, 4 Ana, 5 Krk, 8 ara, 9a oko, 11 pol, 12 Eden, 13 Boka, 14 tara, 15 Alah, 16 ribolov, 19 Koran, 20 rja.

Navpično: 1 Jadransko morje, 2 da, 3 na, 5 kmet, 6 redar, 7 klerik, 8 Apolon, 9 rokov, 10 Alah, 9a ona, 10a oba, 17 bor, 18 laa.

Predlansko leto (1933) je ameriško mesto Newyork obiskalo 25,492,725 tužcev.

DOBRO CTIVO

k Janez Jalen: Grobovi. Resna igra v treh dejanjih. Samozaložba Janez Jalen, Viš-Ljubljana. Namesto omedlednega tujega blaga, ki smo ga bili doslej vajeni za Vse svete videli na številnih naših odrih, je znani naš pisatelj Janez Jalen spisal za naše odre nekaj domačega, močnega in resničnega. Igra »Grobovi« je kos našega slovenskega življenja, kakor se tolikokrat odigrava po naših kmečkih domovih. Brez vsakega dvoma je, da bo igra na vseh naših odrih odnesla uspeh. Našim odrom jo toplo priporočamo!

Polovično vožnje v Ljubljano.

da si izberete najlepši zimski plašč, Vam nudi znana najboljša

damška konfekcija PAULIN

Ljubljana — Zvezda.
Ob nakupu se Vam ob predložitvi voz. listka povrne voznina 3. razreda oseb. vlaka od vsake žel. postaje v Sloveniji do Ljubljane.

Pri uvozu se hranen ne računa po teži, ampak po svežnjih. Leta 1933 se je tega okusnega sadja v Ameriko uvozilo 39,613.000 svežnjev.

Din 20'— 12'— 3'50

Mesto Chicago je šlo letos dne 1. januarja 3,258,518 prebivalcev; tekem zadnjih štirih let se je prebivalstvo znižalo za 117,920 duš.

Brinje prvovrstno, novo blago dobiva v Javnih skladiščih pri tvrdi: **FRAN POGAČNIK d. z o. z. LJUBLJANA** Tyrševa (Dunajska) cesta št. 33.

V VSAKO KATOLISKO HIŠO SPADA KATOLISKI ČASOPIS!

Nurmahal in Mirza; povedali so jim, da sta v sosednji sobi. Mustafa plane vsobo in najde Fatmo in Zoraido, ki ju je hrup zbudil. Hitro pograbi svoj nakit in obleko in gresta za Mustafa. Oba roparja sta med tem predlagala Orbazanu, da bi pograbil, kar bi našli, toda ta jima je prepovedal in dejal: »Ne sme iti o Orbazanu glas, da udira ponoči v hiše zato, da zlato krađe.« Mustafa in rešeni deklici zlezejo hitro v vodovod in Orbazan obljubi, da pride takoj za njimi. Ko so bili oni že v vodovodu, primeta Orbazan in eden roparjev malega in ga peljeta ven na dvorišče; tam mu privežeta svileni vrvice, ki sta jo bila v ta namen vzela s seboj, okoli vratu in ga obesita na najvišjo kljuko pri vodnjaku. Ko sta tako izvršila kazen lopovu in šla za Mustafogemz eniatx rdgove umih zen na lopovu za njegovo izdajstvo, sta tudi sama stopila v vodovod in šla za Mustafa. S solzami v očeh sta se obe deklici zahvalili svojemu plemenitemu rešitelju Orbazanu; ta pa jih je priganjal, naj naglo beže, kajti bilo je zelo verjetno, da jih bo dal Thiulik-Kos na vse strani preganjati. Globoko ganjeni so se naslednjega dne Mustafa in njegovi rešeni deklici ločili od Orbazana; resnično, nikoli ga ne bodo pozabili. Fatma pa, osvobodena sužnja, je šla preoblečena v Balsoro, da se je odondod peljala z ladjo v svojo domovino.

Po kratkem in veselem potovanju so prišli moji ljudje v domovino. Mojega starega očeta je veselje ob svidenju skoraj umorilo; drugi dan po njihovem prihodu je priredil veliko veselico, ki se je udeležilo vse mesto. Pred veliko množico prijateljev in sorodnikov je moral moj brat pripovedovati svojo zgodbo in vsi so soglasno slavili njega in plemenitega roparja.

Ko pa je brat končal, se dvigne moj oče in mu pripelje Zoraido. »Zdaj torej,« je dejal s svečanim glasom, »te oproščam kletve: vzemi za plačilo to deklico, ki si si jo priporil s svojo vztrajno gorečnostjo; sprejmi moj očevski blagoslov! Naj ne bo nikoli naše mesto brez mož, ki bodo tebi enaki po bratski ljubezni, modrosti in gorečnosti.«

Karavana je dospela do roba puščave in z veseljem so pozdravili popotniki zelene trate in gostoljubna drevesa in se po tolikem času zopet naslanjali ob pogledu nanje. V lepi dolini je stalo karavansko gostišče, ki so si ga izbrali za prenočišče; čeprav je nudilo le malo ugodnosti in okrepcil, je bila vendar vsa družba vesela in domača kakor nikoli poprej; kajti vesela zavest, da so nevarnosti in težave, ki spremljajo potovanje skozi puščavo, za njimi, je oprostila vsa srca morečih skrbi in zbudila v njih veselo razpoloženje in željo po zabavi in kratkočasu. Mulej, mladi trgovci, je plesal vesel ples in zraven prepeval pesmi, ki so celo resnobnemu Grku Zaleuku izvabile smehljaj. Pa ni samo svojih tovarišev razvedril s plesom in igro, pripovedoval jim je tudi še zgodbo, ki jim jo je bil obljubil; ko se je torej oddahnil od poskakovanja, je začel tako-le pripovedovati:

zgodbo o malem Nuku.

V Niceji, mojem ljubem rodnem mestu, je bival mož, ki so ga imenovali malega Muka. Čeprav sem bil takrat še prav mlad, ga vendar vidim še natanko pred seboj zlasti ker me je nekoč oče zaradi njega pošteno nabrisal. Mali Muk je bil namreč tedaj, ko sem ga jaz poznal, že priletel, vendar ni bil večji kot tri do štiri čevlje; razen tega je bil čudne postave,

po večini avtomobil, ki so jih prejnjši lastniki pustili zaradi poškodb na cesti in katere so bežali zopet popraviti. Z avto mobil lahko obiščejo bežati v enem dnevu celo vrsto krajev.

Ne more trditi. Gašper: »Kakor blazen je tolkel s kolom po meni, gospod sodnik, pa še pravi, da me ni nameraval poškodovati.« Melhior: »Saj ni res, gospod sodnik! Kako more trditi, da sem ga tolkel, ko pa se je že po prvem udarcu nezavesten zgrudil na tla!«

Sam je kriv. Petletni Jakec vleče psička za rep. Mati ga pokara: »Jakec, to je grdo, da ubogega psička vlečeš za rep.« Jakec pa pojasni svojo nedolžnost: »Mamica, saj ga ne vlečem za rep. Jaz rep le držim, vleče pa kužek sam.«

Ce ima srak 18 stopinj Celzija ga občuti človeško telo kakor da ni ne toplo ne mrzlo; voda istih stopinj je za človeka že hladna.

Trije do štiri otroci enega zakonskega para in 21 rojstev na leto na vsa kih 1000 prebivalcev: t je najmanjše število otrok, da more kak narod obstajati.

Val si želimo konca nepovoljnega stanja na denarnem trgu in iz tega izvirajoče gospodarske krize! Priznanje, ki ga po celi državi uživa slovensko denarništvo temelji zlasti na vzorni urejenosti naših hranilnic, na gospodarnosti in vztrajnosti slovenskih hranilcev, ki so svoje denarne zavode dvignili do takega ugleda in pripomogli domovini do blagostanja!

Pomagajmo si sami!

Vlagajte svoje prihranke, vir blagostanja, v domači največji denarni zavod, to je

Mestna hranilnica ljubljanska
v Ljubljani.

Šinkov turn. Živinorejska selekcijska zadruga priredi premovanje rodovne živine dne 18. oktobra ob 9 dopoldne. Vabimo vse živinorejce, da se udeležijo te razstave.

Za jesen in zimo

priporoča **F. I. GORIČAR**

Ljubljana, Sv. Petra cesta 29

veliko izbiro blaga za moške obleke in površnike, za ženske obleke, plašče in kostume. Trpežne flanelne, barhente, žamete, flanel rjuhe, kovtre, deke, triko perilo, volnene jopice, nogavice, rokavice in razno drugo zimsko blago.

Velika izbira dežnikov od Din 36— dalje. Izgotovljene otroške in damske plašče ter hubertuse.

Vse, kar rabite v običajnih potrebščinah, dobite v tej trgovini v ogromni izbiri, po tako nizkih cenah kot nikjer drugje. Vsak, kdor nakupi nad Din 100—, dobi primeren nameček, ako se sklicuje na ta ipserat.

UJENI
KIZEM
NORU
NASTON

Kredit. Moč, ki je bil pravkar tukaj, me je naprosil za nekaj denarja. Ali ga morda poznate? — Seveda ga poznam, prav tako dobro, kakor vas. Niti pare bi mu ne zaupal.

Bolj pečasi. Ko se bova poročila, moram dobiti tri služkinje, je izjavila levesta. — Še več, 20 jih boš dobila, je odvrnil ženin, ampak lepo po vrsti.

Ljudska posojilnica v Ljubljani

registr. zadruga z neom. zavezo

Miklošičeva cesta 6

(v lastni palači)

obrestuje hranilne vloge po najugodnejši obrestni meri

NOVE VLOGE, vsak čas razpoložljive, obrestuje po 3%

Ljubljana
Komenskoga ul. 4
Telefon št. 3623

Dr. Franc Dergane
uč.-prilastj. kirurg. št. 1 p.
Ordinira: II.-I.

Mali oglasnik

Vsaka drobna vrstica ali nje prostor velja za enkrat Din 5. Naročniki »Domoljuba« plačajo samo polovico, ako kupujejo kmetijske potrebščine ali prodajajo svoje pridelke ali iščejo poslov oziroma obrtniki pomočnikov ali vajencev in narobe.

Pristojbina za male oglase se plačuje naprej.

Pehovskega vajenca

sprejme z vso oskrbo Hinko Šašelj, Mokronog

Prodajam orodje poljedelsko in tesarsko po zelo nizki ceni. Franc Jager, Sostro 46, pri Ljubljani

Vse vrste moške obleke

in perila priporoča po najnižji ceni, Presker, Sv. Petra c. 14.

Hlapec dobi službo za vožnjo lesa iz hribov. Plača po dogovoru. Vprašati je pri podružnici »Slovenec« v Trbovljah

Gospodinja! Za malo denarja dobite skoraj nove šivalne stroje »Singer«, »Pfaff« in druge edino pri »Promet« v Ljubljani (nasproti Križanske cerkve).

Voz »zapravljivček«, dobro ohranjen, kupim. Naslov v upravi Domoljuba pod 14.718.

Krojni tečaj Poučujem krojenje po najmodernejšem in najlažjem sistemu! Rišemo in krojimo v normalni velikosti, na vsi mere, po vseh najmodernejših modelih. Prijava do 19. oktobra. — Damski salon Jožica Kumelj, Židovska ulica št. 3, Ljubljana.

Vašim nogam bo moč krota in mraz neznana stvar ako naročite čevlje pri Jernej Jeraj, Zapoge 10 p. Smlednik.

Svarilo. Podpisana Kos Alojzija, pos. žena, črna vas bom vsakogar, ki bi se razmahnil neresnično govornice o meni in se vikal v moje rodbinske zadeve, preganjala potom kazenskega sodišča, kajti vse, kar se govori, je izmisljeno. **KOS ALOJZIJA.**

Dalmatinske fige in kraško brinje dobite najceneje pri **Sever & Komp., Ljubljana**

25-30 letno dekle

sprejmem za vsa hišna dela. Predpogoj vsestransko poštenje. Dopise upravi Domoljuba pod šifro »Ljubiteljica otrok«, št. 14.447.

Čevljarsk. pomočnika

in učenca sprejme Bajc Al., Sv. Križ pri Litiji.

Nagrobne spomenike

izdeluje najceneje Mulej Joško, kamnosek, Krško, poleg bolnice.

Kadi za zelje izdeluje, popravlja hitro, poceni dobavlja sodarstvo Koman, Stražišče, Kranj (na Laborah).

Hlapec za kmečka dela se sprejme. — Vič št. 26.

Čevljarsk. pomočnika

zanesljivega sprejemem takoj z vso oskrbo za stalno. Bajc Vladimir, čevljar, Trebnje.

Hlapca na kmetijo v bližini Ljubljane, sprejemem. Naslov v upravi »Domoljuba« pod števil. 14.839.

Hlapca, poštenega in pridnega za živino, sprejemem. Nastop takoj. Kos P., Črna vas št. 187, p. Ljublj.

Posestvo srednje velike kupim. Plačam takoj v gotovini. Ponudbe z opisom in pogoji poslati upravi Domoljuba pod »Srednje posestvo« št. 14.835.

Najbolj se boste očuvali prehlada

če si nabavite

TIVAR
NEPREMOČLJIVI
HUBERTUS

TIVAR OBLEKE

V glavnem uradu Ameriškega Rdečega križa dobiva osem uradnikov od 7300 do 12.000 dolarjev letne plače.

Brinje, rozine in dalmatinske fige

oddaja po ugodni ceni trvdka

Ivan Jelačin, Ljubljana, Askerčeva 1

Robert Schuman je sestavil največ svojih kompozicij s peresom, katerega je našel na Beethovnovi grobnici.

Bančne, kreditne in denarne posle, kupoprodajo vrednostnih papirjev izposlujem najkulantneje takoj v gotovini. Al. Planinšek, Ljubljana, Beethovnova ulica 14/I. — Telefon 35-10.

SPET JE SEJEM PRI TVRDKI KRISPER

Krijte Vaše potrebščine sedaj, ker dajemo **samo v tem času** kot vsako leto poseben popust od **10%**. Dnevno od 3. do 6. popoldne kino predstave za otroke v spremstvu odraslih.

Nikdo Vas ne bo vprašal, če kupite kaj ali ne

»Domoljub« stane 38 Din za celo leto, za inozemstvo 60 Din. — Izhaja vsako sredo. — Dopise in spise sprejema uredništvo »Domoljuba«. Tel. 25-49. Prostor ene drobne vrstice v inseratnem delu stane 10 Din. — Naročnino, inserate in reklamacije sprejema uprava »Domoljuba«. Telefon 29-92. Izdajatelj: Dr. Gregorij Pečjak. — Urednik: Jože Košček. — Za Jugoslovansko tiskarno: Karel Čuč.